

**Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny
w Ostrowie Wielkopolskim**

**Ocena stanu sanitarnego i sytuacji epidemiologicznej
w 2024 roku w powiecie ostrowskim**

Opracował zespół pracowników
Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej
w Ostrowie Wielkopolskim
pod kierunkiem mgr farm. Tadeusza Andrzeja Bilińskiego

Ostrów Wielkopolski - marzec 2025

SPIS TREŚCI

	Strony
WSTĘP	3
SEKCJA EPIDEMIOLOGII	4
SEKCJA HIGIENY ŻYWNOŚCI I ŻYWIENIA	7
SEKCJA HIGIENY KOMUNALNEJ	13
SEKCJA HIGIENY PRACY	20
SEKCJA HIGIENY DZIECI I MŁODZIEŻY	28
SEKCJA ZAPOBIEGAWCZEGO NADZORU SANITARNEGO	31
OŚWIATA ZDROWOTNA I PROMOCJA ZDROWIA	34
STANOWISKO PRACY DS. OBRONY CYWILNEJ I SPRAW OBRONNYCH	47
SYSTEM JAKOŚCI W NADZORZE	48
SYSTEM JAKOŚCI W LABORATORIUM MIKROBIOLOGII I PARAZYTOLOGII	49

W S T Ę P

Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Ostrowie Wielkopolskim (PSSE) w okresie od 01.01.2024 do 31.12.2024 roku kontynuując działania z lat ubiegłych – zgodnie z *ustawą z dnia 14 marca 1985 roku o Państwowej Inspekcji Sanitarnej* (Dz. U. z 2024 r. poz. 416) - sprawowała nadzór nad warunkami:

1. higieny środowiska,
2. higieny pracy w zakładach pracy,
3. higieny procesów nauczania i wychowania,
4. higieny wypoczynku i rekreacji,
5. zdrowotnymi żywności, żywienia i produktów kosmetycznych,
6. higieniczno-sanitarnymi, jakie powinien spełniać personel medyczny, sprzęt oraz pomieszczenia, w których są udzielane świadczenia zdrowotne – w celu ochrony zdrowia ludzkiego przed niekorzystnym wpływem szkodliwości i uciążliwości środowiskowych, zapobiegania powstawaniu chorób, w tym chorób zakaźnych i zawodowych.

Wykonywanie zadań odbywało się poprzez:

1. sprawowanie zapobiegawczego i bieżącego nadzoru sanitarnego,
2. prowadzenie działalności zapobiegawczej i przeciwepidemicznej w zakresie chorób zakaźnych i innych chorób powodowanych warunkami środowiska,
3. prowadzenie działalności oświatowo-zdrowotnej.

Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Ostrowie Wielkopolskim obejmuje swoją działalnością teren 8 gmin o łącznej powierzchni 1.160 km². Liczba ludności zamieszkującej ten teren wynosi 158,154 osób. Nadzorem PSSE objętych było 3 980 obiektów. W 2024 roku przeprowadzono **1 612 kontroli** (wraz z wywiadami epidemiologicznymi), wydano **460** decyzji merytorycznych oraz **325** decyzji płatniczych, nałożono **18** mandatów karnych na łączną kwotę **5 250, 00 zł**.

SEKCJA EPIDEMIOLOGII

Sytuacja epidemiologiczna chorób zakaźnych

Sytuacja epidemiologiczna chorób zakaźnych na terenie powiatu ostrowskiego od kilku lat utrzymuje się na porównywalnym poziomie.

W roku 2024 odnotowano 574 przypadki zachorowań na **SARS-CoV-2**, z czego 103 osoby podlegały hospitalizacji. Najwięcej zachorowań wystąpiło w miesiącu sierpniu oraz wrześniu. Zarejestrowano 4 zgony, przypadki dotyczyły osób starszych z licznymi chorobami współistniejącymi.

W ubiegłym roku odnotowano 1 przypadek zachorowania na **chorobę legionistów (legionelloza)**. Zachorowanie dotyczyło mężczyzny, u którego choroba wystąpiła pod postacią choroby legionistów. Pacjent wykazywał objawy takie jak: gorączka, kaszel, osłabienie i był hospitalizowany w ZZOZ w Ostrowie Wielkopolskim.

W roku 2024 zarejestrowano 16 przypadków zachorowań na **salmonellozy – zatrucia pokarmowe**, które w większości dotyczyły osób dorosłych. Zachorowania utrzymywały się na podobnym poziomie w stosunku do lat ubiegłych. Z 16 przypadków 14 osób podlegało hospitalizacji. W dochodzeniach epidemiologicznych nie stwierdzono źródeł zakażeń.

W ubiegłym roku odnotowano 381 przypadków zachorowań na **grypę** potwierdzonych wynikiem szybkiego testu antygenowego, z czego 85 osób podlegało hospitalizacji oraz 7 przypadków zachorowań na **grypę** potwierdzonych badaniem molekularnym, z których 2 osoby podlegały hospitalizacji.

W roku 2024 zarejestrowano 41 przypadków zachorowań na **boreliozę**. Wszystkie przypadki leczone były ambulatoryjnie. W większości zachorowania wystąpiły po ukąszeniu przez kleszcza na terenie ogrodów, łąk i lasów powiatu ostrowskiego. Nie odnotowano przypadków zachorowań na neuroboreliozę oraz ekspozycji zawodowej.

W minionym roku odnotowano 611 przypadków zachorowań na **ospę wietrzną**. Najwięcej zachorowań wystąpiło u dzieci, a tylko kilkanaście u osób dorosłych.

Zarejestrowano również 13 przypadków zachorowań na **inwazyjną chorobę pneumokokową**, z których 11 przypadków przebiegało pod postacią posocznicy. Wskazane przypadki zachorowań dotyczyły 11 osób dorosłych i 2 dzieci. Przebieg zachorowań od średniego do ciężkiego.

W roku ubiegłym odnotowano 1 przypadek nosicielstwa **neisseria meningitidis (meningokoki)**. Przypadek dotyczył 16-letniego chłopca.

W minionym roku zarejestrowano 1 przypadek zachorowania na **inwazyjną chorobę wywołaną przez haemophilus influenzae**. Przypadek dotyczył mężczyzny w wieku 71 lat.

W roku 2024 odnotowano 126 zachorowań na **bakteryjne zakażenie jelitowe wywołane przez Clostridium difficile**. Hospitalizacji podlegały 123 osoby.

W roku 2024 do Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Ostrowie Wielkopolskim zgłoszono:

1. 102 przypadki pokąsań przez zwierzęta (psy, koty), spośród których 27 osób zakwalifikowano do szczepień p/wściekliznie;
2. 15 nowych zachorowań na gruźlicę.

Sytuacja epidemiologiczna chorób zakaźnych na terenie działalności PSSE w Ostrowie Wielkopolskim przedstawia tabela poniżej.

Tab. 1. Sytuacja epidemiologiczna chorób zakaźnych na terenie działalności PSSE w Ostrowie Wielkopolskim – porównanie rok 2022-2024

Lp.	Jednostka chorobowa	2022	2023	2024
1.	Salmonellozy – zatrucia pokarmowe	20	17	16
2.	Salmonellozy – zakażenia pozajelitowe	0	0	3
3.	Bakteryjne zakażenia jelitowe <i>Clostridium difficile</i>	166	153	126
4.	Wirusowe zakażenia jelitowe, w tym u dzieci do lat 2	62 22	40 15	122 47
5.	Biegunka i zapalenie żołądkowo-jelitowe o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu, w tym dzieci do lat 2	63 13	42 12	56 15
6.	Krztusiec	1	0	9
7.	Płonica (szkarlatyna)	43	187	162
8.	Borelioza z Lyme	20	13	41
9.	Listerioza	1	1	2
10.	Ospa wietrzna	1202	1 137	611
11.	Odra	0	0	0
12.	Różyczka	0	0	0
13.	Róża	5	13	8
14.	Świnka – przypadek możliwy (na podstawie objawów)	0	5	3
15.	Wirusowe zapalenie wątroby typu A	0	0	0
16.	Wirusowe zapalenie wątroby typu B - przewlekłe	20	10	14
17.	Wirusowe zapalenie wątroby typu C	18	20	7
18.	Bakteryjne zapalenie opon mózgowo-rdzeniowych	1	2	1
19.	Wirusowe zapalenie opon mózgowo-rdzeniowych	3	10	13
20.	Zapalenie opon mózgowo-rdzeniowych nieokreślone	1	6	14
21.	Inwazyjna Choroba Meningokokowa	0	1	1
22.	Inwazyjna Choroba Pneumokokowa	19	20	13
23.	Choroba wywołana przez <i>Haemophilus influenzae</i>	2	1	1
24.	Nowo wykryte zakażenia HIV	4	4	10
25.	AIDS – Zespół nabytego upośledzenia odporności	2	0	0
26.	Kiła	12	8	2
27.	SARS-CoV-2	7 011	727	574
28.	Grypa potwierdzona szybkim testem antygenowym	0	4	381
29.	Grypa potwierdzono badaniem molekularnym	58	25	27

W minionym roku Sekcja Epidemiologii przeprowadziła ogółem 945 dochodzeń epidemiologicznych, w tym:

1. 843 wywiady w związku ze zgłoszonymi zachorowaniami na choroby zakaźne;
2. 102 wywiady wśród osób pokąsanych przez zwierzęta podejrzane o wściekliznę.

Szczepienia ochronne

Na terenie powiatu ostrowskiego działa 28 punktów szczepień, zlokalizowanych w 25 placówkach medycznych (2 placówki posiadają 2 punkty szczepień), w tym:

1. 25 gabinetów szczepień lekarzy rodzinnych, w których realizowane są szczepienia obowiązkowe i zalecane dzieci, młodzieży i dorosłych zgodnie z Programem Szczepień Ochronnych,
2. 1 punkt szczepień przy Oddziale Neonatologicznym w Zespole Zakładów Opieki Zdrowotnej, gdzie realizowane są szczepienia przeciw gruźlicy i WZW B noworodków,
3. 1 punkt szczepień przy Szpitalnym Oddziale Ratunkowym w Zespole Zakładów Opieki Zdrowotnej, gdzie wykonywane są szczepienia przeciw tężcowi osób zranionych, narażonych na zakażenie tężcem oraz szczepienia przeciw WZW B pracowników medycznych ZZOZ;
4. 1 punkt szczepień przy Fresenius Nephrocare Polska Sp. z o. o. Centrum Dializ Fresenius Ośrodek Dializ nr 70 w Ostrowie Wielkopolskim, gdzie prowadzone są szczepienia przeciw WZW B osób dializowanych.

W ubiegłym roku przeprowadzono 28 kontroli w zakresie szczepień ochronnych, które obejmowały ocenę realizacji szczepień zgodnie z Programem Szczepień Ochronnych, prowadzenie dokumentacji szczepień, kwalifikacje personelu realizującego szczepienia ochronne, gospodarkę preparatami szczepionkowymi finansowanymi z budżetu państwa, terminy ważności szczepionek, zachowanie łańcucha chłodniczego poprzez zapewnienie odpowiednich warunków transportu i przechowywania szczepionek (zaopatrzenie placówek w odpowiednie termotorby i urządzenia chłodnicze, zapewniające utrzymanie optymalnej temperatury), zabezpieczenie szczepionek na wypadek awarii lub zaniku zasilania (algorytmy postępowania ze szczepionkami, umowy na ewentualne przechowanie, zaopatrzenie w monitoringi temperatur, agregaty prądotwórcze itp.) oraz postępowanie ze zużytym sprzętem jednorazowym.

W roku 2024 odnotowano 189 zgłoszeń osób uchylających się od wykonania obowiązku szczepień ochronnych, z czego 157 dotyczyło dzieci z powiatu ostrowskiego, 19 przypadków zostało przekazanych do innych powiatów ze względu na miejsce zamieszkania, a 13 zgłoszonych dzieci zostało zaszczepionych.

Dla porównania w roku 2023 takich przypadków rejestrowano 233 w roku 2022 – 162, a w roku 2021 – 234. Do dnia 31.12.2024 roku ogółem zarejestrowanych było 874 dzieci nieszczepionych z powodu braku zgody rodziców.

Wobec osób uchylających się od wykonania obowiązku szczepień Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Ostrowie Wielkopolskim prowadził postępowania administracyjne zgodnie z obowiązującymi procedurami i przepisami prawa, polegające na przesyłaniu do zobowiązanych pism informacyjno-edukacyjnych, wystawianiu upomnień, a w przypadku dalszego niewykonania obowiązku przekazywaniu spraw do organu egzekucyjnego, którym w świetle prawa jest Wojewoda Wielkopolski.

W minionym roku Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Ostrowie Wielkopolskim skierował do organu egzekucyjnego 155 wniosków o egzekucję administracyjną wraz z tytułami wykonawczymi.

W ubiegłym roku do Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Ostrowie Wielkopolskim zgłoszono 30 przypadków niepożądanych odczynów poszczepiennych. Wszystkie NOP-y dotyczyły szczepień wykonywanych zgodnie z programem szczepień ochronnych. Spośród nich 29 było o przebiegu łagodnym, 1 niepożądany odczyn poszczepienny miał przebieg poważny.

Kontrole sanitarne

W 2024 roku Sekcja Epidemiologii współuczestniczyła w 11 kontrolach sanitarnych podmiotów prowadzących działalność leczniczą w zakresie: prawidłowego prowadzenia procesów dezynfekcji, sterylizacji, stanu sanitarnego pomieszczeń oraz sprzętu, a także prawidłowego postępowania ze zużytym sprzętem jednorazowym. Ponadto 25 kontroli w podmiotach przeprowadzających szczepienia ochronne Sekcja Epidemiologii przeprowadziła samodzielnie pod kątem realizacji szczepień ochronnych, zgodnie z obowiązującym programem szczepień ochronnych, oceny prowadzenia dokumentacji szczepień, gospodarki preparatami szczepionkowymi, obowiązujących procedur w punkcie szczepień oraz systemu poinformowania pacjentów o zbliżającym się terminie szczepień.

Podczas przedmiotowych kontroli stwierdzono, że procesy dekontaminacji prowadzone były zgodnie z wytycznymi oraz opracowanymi przez podmioty procedurami/schematami/algorytmami postępowania. Dekontaminacja prowadzona była przy użyciu preparatów dezynfekcyjnych o pełnym spektrum działania, w zależności od miejsca i materiału poddanego procesowi dezynfekcji. Placówki leczenia ambulatoryjnego, w których udzielane są świadczenia medyczne przy wykorzystaniu narzędzi sterylnych (jałowych), w większości posiadały urządzenia wyjaławiające typu autoklaw lub korzystały z usług innych podmiotów spełniających wymagania GMP lub ISO. Aparaty wyjaławiające podlegały wewnętrznej kontroli – proces sterylizacji kontrolowany był testem chemicznym (test paskowy). Jeden raz w miesiącu urządzenia badane były testem biologicznym (wyniki do wglądu, niekwestionowane).

SEKCJA HIGIENY ŻYWNOŚCI I ŻYWIENIA

Zadaniem Sekcji Higieny Żywności i Żywienia było sprawowanie nadzoru w zakresie przestrzegania przepisów sanitarnych określających wymagania higieniczne i zdrowotne w zakładach:

1. produkujących żywność (wytwórnie lodów, automaty do lodów, piekarnie, ciastkarnie, wytwórnie naturalnych wód mineralnych, naturalnych wód źródlanych i stołowych; zakłady garmazeryjne, młyny, wytwórnie makaronów, koncentratów spożywczych, wytwórnie napojów alkoholowych (w tym wytwórnie win); przetwórnie owocowo-warzywne; wytwórnie suplementów diety; wytwórnie aromatów; cukrownie; wytwórnie żywności dla określonych grup; wytwórnie chrupek, chipsów i prażynek; wytwórnie tłuszczów roślinnych i mieszanin tłuszczów zwierzęcych z roślinnymi; producenci pierwotni; rolniczy handel detaliczny; dostawcy bezpośredni; inne wytwórnie żywności; producenci żywności w warunkach domowych),
2. wprowadzających żywność do obrotu (sklepy spożywcze, kioski spożywcze, magazyny hurtowe, inne obiekty/ obiekty obrotu żywnością; apteki),
3. żywienia zbiorowego otwartego (restauracje, punkty małej gastronomii, gospodarstwa agroturystyczne),
4. żywienia zbiorowego zamkniętego (stołówki szkolne i przedszkolne, stołówki i bufety pracownicze, domy opieki społecznej, szpital, żłobki, zakłady specjalne i wychowawcze, bursy i internaty; kolonie, półkolonie i obozy; zakłady usług cateringowych),
5. wytwórnie oraz miejsca obrotu materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością,
6. obiekty ruchome i tymczasowe, środki transportu do przewozu artykułów spożywczych.

Na dzień 31.12.2024 roku liczba w/w obiektów wynosiła 2 322.

W roku 2024 na podstawie opracowanego całorocznego planu kontroli oraz planu poboru próbek, na wnioski petentów (m.in. interwencje), a także w ramach współpracy z innymi jednostkami kontrolnymi (Powiatowy Inspektorat Weterynarii, Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska, Inspektorat Ochrony Roślin i Nasiennictwa)) skontrolowano 578 obiektów, w tym również środki transportu, miejsca obrotu materiałami do kontaktu z żywnością, przeprowadzając w nich łącznie 560 kontroli i rekontroli. Efektem stwierdzonych uchybień w trakcie przeprowadzania czynności kontrolnych stało się wydanie 10 decyzji związanych z działalnością represyjną, w 3 przypadkach zostały wydane zalecenia pokontrolne. Nieprawidłowości będące przedmiotem decyzji oraz zaleceń dotyczyły przede wszystkim uchybień w zakresie stanu technicznego obiektów (posadzka, ściany, powierzchnie stykające się z żywnością), braku opracowanego i wdrożonego systemu HACCP, a także nieprawidłowości w odniesieniu do prezentacji na stronie internetowej oraz na portalu Allegro produktów oferowanych do sprzedaży jako produkty do zastosowania w przemyśle chemicznym (opisy zamieszczone w prezentacjach sformułowane w aspekcie środków spożywczych). Ponadto w 15 przypadkach nałożono mandaty karne kredytowe na łączną kwotę 4 050 zł między innymi ze względu na niewłaściwy bieżący stan sanitarny, sprzedaż środków spożywczych przeterminowanych, brak możliwości identyfikacji surowców i towarów, brak prowadzonych zapisów w ramach GHP/GMP, niewłaściwe eksponowanie środków spożywczych wymagających zachowania ciągłości łańcucha chłodniczego lub zgodnie z zaleceniami producenta (wody butelkowane), brak segregacji produktów /półproduktów/ surowców. W 2024 roku przeprowadzono również 10 kontroli (w tym 1 dotyczącą eksportu środków spożywczych) odnośnie towarów zgłoszonych do kontroli granicznej (środki spożywcze), w związku z czym kontroli poddano 23 partie zgłoszonych towarów i wydano 17 świadectw spełnienia wymagań zdrowotnych przez środki spożywcze.

W ramach funkcjonowania systemu RASFF (system wczesnego ostrzegania o produktach niebezpiecznych) otrzymano 32 zgłoszenia, które dotyczyły kwestionowanych produktów:

1. LOYD MADRAS Herbata czarna liściasta łamana – kraj pochodzenia Indie – kwestionowana z uwagi na przekroczenie NDP pozostałości pestycydu (fenobukarb);

2. Mrożone pomidory – kwestionowane z uwagi na stwierdzenia przekroczenia najwyższego dopuszczalnego poziomu (NDP) pozostałości pestycydu etefonu;
3. Kmin rzymski mielony – kwestionowany z uwagi na przekroczenie najwyższego dopuszczalnego poziomu alkaloidów pirolizydynowych;
4. Len ziarno złoty - kwestionowany z uwagi na stwierdzenie nieautoryzowanej genetycznie zmodyfikowanej odmiany siemienia lnianego FP967;
5. Plastikowe miski z melaminy – kwestionowane z uwagi na obecność melaminy na poziomie ($2,6 \pm 0,7$; $5,2 \pm 1,3$; $1,8 \pm 0,5$ mg/kg – ppm) / dopuszczalny poziom 2,5 mg/kg – ppm.;
6. Suplement diety pn. „Hupercyna A” - kwestionowany z uwagi na stwierdzenie składnika niedozwolonego – hupercyny A (2 powiadomienia);
7. Herbata czarna liściasta – kraj pochodzenia Wietnam – kwestionowana z uwagi na przekroczenie NDP Antrachinonu oraz Lambda-cyhalotryny;
8. Papryka słodka (mielona) – kraj pochodzenia Hiszpania – kwestionowana z uwagi na obecność Salmonella;
9. Suplement diety pn. Reishi Mushroom - kraj pochodzenia USA - nieautoryzowana nowa żywność (2 powiadomienia);
10. Komplet 2 kubków termicznych z wzorem ziół – kraj pochodzenia Chiny – kwestionowane z uwagi na Migracja ołowiu i kadmu z kubków;
11. Mieszanki przyprawowe - kraj pochodzenia Indie – kwestionowane z uwagi na stwierdzenie wysokiej zawartości glutenu, które nie posiadały oznakowania o jego zawartości;
12. Płatki owsiane bezglutenowe – kraj pochodzenia Niemcy – kwestionowane z uwagi na stwierdzenie obecności glutenu;
13. Cukierki pn. Candy Buttons – kraj pochodzenia Hiszpania - niewłaściwe znakowanie w zakresie GMO (cukier modyfikowany genetycznie) - w przypadku cukru powinno być napisane: „wyprodukowano z genetycznie modyfikowanych buraków cukrowych” zamiast : „cukier modyfikowany genetycznie”;
14. Herbatka fix rumiankowo-koperkowa – kwestionowana z uwagi na zanieczyszczenie alkaloidami pirolizydynowymi;
15. Kmin rzymski mielony – kwestionowany z uwagi na przekroczenia NDP sumy alkaloidów pirozydynowych;
16. Jajka świeże klasa A, 3 – jaja z chowu klatkowego - stwierdzenie obecności bakterii *Salmonella* spp. w 1 z 5 próbek na powierzchni skorupki jaj;
17. Figi suszone – kraj pochodzenia Grecja – kwestionowane z uwagi na przekroczenie poziomu aflatoksyny B1 oraz sumy aflatoksyn B1, B2, G1, G2;
18. Oregano – kraj pochodzenia Turcja – kwestionowane z uwagi na przekroczenie NDP dla alkaloidów pirolizydynowych;
19. Figi suszone – kraj pochodzenia Grecja – kwestionowane z uwagi na przekroczenie poziomu aflatoksyny B1 oraz sumy aflatoksyn B1, B2, G1, G2;
20. Cynamon – kraj pochodzenia Wietnam – kwestionowany z uwagi na przekroczenie poziomu ołowiu;
21. Suplement diety pn. „Swanson Full Spectrum Ashwagandha” – kraj pochodzenia USA – kwestionowany z uwagi na wykrycie napromieniania;
22. Świeże mięso drobiowe, wykorzystane do produkcji kebabu – kwestionowane z uwagi na stwierdzenie obecności bakterii *Salmonella Enteritidis*;
23. Herbatniki - ETI Tea biscuits – kwestionowane z uwagi na przekroczenia wartości poziomu odniesienia dla obecności akrylamidu;
24. Mąka żytnia razowa typ 2000, 900 g – kwestionowana z uwagi na stwierdzenie przekroczenia dopuszczalnego poziomu Ochratoksyny A (2 powiadomienia);
25. Seler korzeń – kwestionowany z uwagi na stwierdzenie przekroczenia NDP pestycydu LINURON;
26. Proszek jajeczny ze Słowacji – kwestionowany z uwagi na stwierdzenie niedozwolonych substancji farmakologicznie czynnych;
27. Półmisek ceramiczny z motywem Renifera – kwestionowany z uwagi na odklejanie się warstwy folii, a na opakowaniu brak informacji dla konsumenta, że produkt jest pokryty folią;

28. Propolis Forte 30 tabl. smak pomarańczowy (suplement diety) – zgłoszony w systemie w związku z interwencją konsumencką dotyczącą obecności fragmentu metalu w produkcie;
29. Ogórki odmiana holenderska – kwestionowane z uwagi na przekroczenie dopuszczalnego poziomu NDP chloropiryfosu.

Charakterystyka stanu sanitarnego obiektów żywnościowo-żywnościowych

Stan sanitarny zakładów żywnościowo-żywnościowych w roku 2024 przedstawiał się następująco w odniesieniu do poszczególnych grup obiektów:

1. Wytwórnice lodów i automaty do lodów (wg ewidencji łącznie 5 obiektów)

W obrębie tych grup zakładów przeprowadzone zostały 4 kontrole sanitarne. W roku sprawozdawczym w tej grupie obiektów nie nałożono żadnego mandatu karnego i nie wydano żadnej decyzji, natomiast pobrano 5 próbek do badań laboratoryjnych – żadna z próbek nie uległa zdyskwalifikowaniu.

2. Piekarnie (wg ewidencji 12 obiektów)

Sprawując nadzór nad w/w zakładami, skontrolowano 11 piekarni, przeprowadzając w nich 12 kontrole i rekontrole. W tej grupie nie wydano żadnej decyzji o charakterze represyjnym oraz nie nałożono mandatu karnego i nie pobierano żadnych próbek do badań laboratoryjnych.

3. Ciastkarnie (wg ewidencji 24 obiekty)

W tej grupie zakładów przeprowadzono 28 kontrole sanitarnych i rekontrole. Kontrole poddano 24 ciastkarnie, w których nie nałożono mandatu karnego i nie wydano żadnej decyzji w drodze represji. W tej grupie obiektów do badań laboratoryjnych pobrano 11 próbek środków spożywczych, z których żadna nie uległa zakwestionowaniu.

4. Pozostałe zakłady produkujące żywność (młyny gospodarcze, wytwórnice garmazeryjne, wytwórnice koncentratów spożywczych, wyrobów cukierniczych, inne wytwórnice żywności, wytwórnice napojów bezalkoholowych i wód mineralnych, przetwórnice owocowo-warzywne, wytwórnice tłuszczów roślinnych i mieszanin tłuszczów zwierzęcych z roślinnymi, wytwórnice suplementów diety, producenci pierwotni, rolniczy handel detaliczny, producenci pierwotni i rolniczy handel detaliczny, dostawcy bezpośredni, producenci pierwotni i dostawcy bezpośredni, producenci żywności w warunkach domowych, inne wytwórnice żywności (wg ewidencji łącznie 256 obiektów)

W ramach działalności nadzorczej w w/w zakładach przeprowadzono w sumie 52 kontrole i rekontrole, w tym 5 kontrole interwencyjne (zgłoszenia w systemie RASFF, interwencje konsumenckie), podczas których nie nałożono mandatu karnego, natomiast wydano 1 decyzję w drodze represji (zakaz wprowadzania do obrotu i nakaz wycofania z obrotu – seler korzeń). W tej grupie obiektów do badań laboratoryjnych pobranych zostało 19 próbek środków spożywczych, z których żadna nie uległa zakwestionowaniu.

5. Obiekty obrotu żywnością (sklepy spożywcze, kioski spożywcze, magazyny hurtowe, apteki, obiekty ruchome i tymczasowe inne obiekty obrotu żywnością (wg ewidencji łącznie 870 obiektów)

Sprawując nadzór nad w/w obiektami, przeprowadzono w nich 217 kontrole sanitarnych i rekontrole, w tym 23 kontrole interwencyjne (interwencje od konsumentów, zgłoszenia w systemie RASFF), a stwierdzone uchybienia w trakcie czynności kontrolnych spowodowały wydanie 3 decyzji w drodze represji (decyzje dotyczyły usunięcia uchybień odnośnie stanu technicznego obiektów oraz w jednym przypadku usunięcia nieprawidłowości w odniesieniu do prezentacji na stronie internetowej oraz na portalu Allegro produktów oferowanych do sprzedaży jako produkty do zastosowania w przemyśle chemicznym). Za bieżący stan sanitarny (m.in. wprowadzenie do obrotu przeterminowanych środków spożywczych, niewłaściwe eksponowanie środków spożywczych wymagających zachowania ciągłości łańcucha chłodniczego lub zgodnie

z zaleceniami producenta (wody butelkowane) nałożono 7 mandatów karnych kredytowych. Kontroli poddano również jakość środków spożywczych poprzez pobór 211 próbek do badań laboratoryjnych w kierunku oznaczeń mikrobiologicznych oraz fizykochemicznych, z czego 5 próbek uległo zdyskwalifikowaniu z uwagi na nieprawidłowości w oznakowaniu produktu - ser (brak na etykiecie składników produktu).

6. Zakłady żywienia zbiorowego otwarte (restauracje, kawiarnie, bary, zakłady małej gastronomii, w tym zakłady małej gastronomii w obiektach ruchomych i tymczasowych (wg ewidencji łącznie 460 obiektów) oraz zakłady usług cateringowych (wg ewidencji 18 obiektów)

W tej grupie obiektów w roku 2024 przeprowadzono w sumie 150 kontroli i rekontroli, w tym 7 kontroli interwencyjnych (interwencje konsumenckie, zgłoszenia w systemie RASFF), a stwierdzone uchybienia spowodowały nałożenie 8 mandatów karnych za bieżące uchybienia sanitarne oraz 6 decyzji w drodze represji, w tym 2 o częściowym unieruchomieniu zakładu (sprzedaż lodów z automatu). W tej grupie obiektów pobrano do badań laboratoryjnych 49 próbek żywnościowych, z których 15 uległo zakwestionowaniu (10 z uwagi na ponadnormatywną liczbę *Enterobacteriaceae* (lody z automatu) oraz 5 z uwagi na stwierdzenie w jednej z pięciu pobranych próbek, obecności *Salmonella* spp. w 25 g produktu (kebab mrożony surowy).

7. Zakłady żywienia zbiorowego zamknięte (wg ewidencji 149 obiektów)

Do tej grupy należą stołówki pracownicze, bufety przy zakładach pracy, bloki żywienia w przedszkolach, szkołach, domach opieki społecznej, szpitalach, na koloniach, półkoloniach i obozach, a także zakłady usług cateringowych. Prowadząc nadzór nad w/w obiektami przeprowadzono w nich 55 kontroli sanitarnych i rekontroli, w tym 3 kontrole bloków żywienia w domach opieki społecznej oraz kontrolę bloku żywienia w szpitalu. W wyniku kontroli w tej grupie obiektów nie nałożono żadnego mandatu karnego, nie wydano żadnej decyzji w drodze represji. W placówkach przedszkolnych pobrano 5 próbek obiadów do badań laboratoryjnych (wartość kaloryczna, zawartość białka, tłuszczu, węglowodanów) – próbki nie uległy zdyskwalifikowaniu, a jadłospisy (jadłospis obejmujący posiłek pobrany do badań), oceniono pozytywnie, zwracając jedynie uwagę na ilość porcji mleka lub przetworów mlecznych (nie zawsze występowały co najmniej 2 porcje tych produktów w ciągu 10 dni przedstawionego jadłospisu, w kilku dniach była to 1 porcja) oraz zalecając planowanie posiłków z uwzględnieniem norm żywieniowych rekomendowanych przez Instytut Żywności i Żywienia.

8. Wytwórnice przedmiotów użytku (wg ewidencji 4 obiekty) oraz miejsca obrotu przedmiotami użytku (wg ewidencji 38 obiektów)

W roku 2024 przeprowadzono w tych obiektach 3 kontrole i rekontrole (miejsca obrotu) w związku z poborem próbek do badań laboratoryjnych. Próbkę nie uległy zakwestionowaniu.

9. Stan sanitarny środków transportu (wg ewidencji 486 pojazdów)

W roku sprawozdawczym skontrolowano łącznie 29 środków transportu do przewozu artykułów spożywczych. Zostało wydanych 29 decyzji zatwierdzających. Kontrole środków transportu, w wyniku których wydano decyzje zatwierdzające, zostały wykonane na wnioski przedsiębiorców i nie wykazały nieprawidłowości stanu sanitarno-technicznego samochodów. Każdy spośród skontrolowanych środków transportu został zaopatrzony w zeszyt mycia i dezynfekcji, w ramach przestrzegania zasad GHP. Procesy te były wykonywane przez kierowców odpowiedzialnych za dany pojazd lub też zlecane myjniom świadczącym usługi w tym kierunku.

10. Obiekty żywnościowo-żywieniowe – sezonowe i zlokalizowane na trasach turystycznych oraz obiekty ruchome i tymczasowe

Na obszarze działalności PSSE w Ostrowie Wielkopolskim istnieją obiekty działające tylko w okresie letnim. Zlokalizowane są one głównie nad zalewem Piaski-Szczygliczka w Ostrowie Wielkopolskim, w miejscowości Antonin, na terenie gminy Raszków, a także ogródki letnie znajdujące się na ostrowskim rynku oraz zakłady małej gastronomii w obiektach ruchomych

i tymczasowych. W 2024 roku w okresie letnim w w/w obiektach przeprowadzono łącznie 19 kontroli, podczas których wzięto pod uwagę przede wszystkim bieżący stan sanitarno-porządkowy w pomieszczeniach obiektów, warunki przechowywania (w tym również przechowywania wód i napojów chłodzących), ekspozycji i segregacji środków spożywczych/ produktów/ półproduktów/ surowców, a także ich identyfikację i pochodzenie, posiadanie przez pracowników aktualnych badań do celów sanitarno-epidemiologicznych oraz odpowiedniej odzieży roboczej. Przeprowadzone kontrole w dwóch przypadkach (obiekty ruchome) wykazały nieprawidłowości dotyczące niewłaściwego przechowywania produktów/ półproduktów/ surowców (brak segregacji), w związku z czym zostały nałożone 2 mandaty karne, a następnie wszczęte postępowanie administracyjne w sprawie nałożenia i pobrania opłaty za czynności kontrolne.

Jakość zdrowotna środków spożywczych

W roku 2024 do badań laboratoryjnych pobrano łącznie 300 próbek żywności, w tym w kierunku badań mikrobiologicznych pobranych zostało 161 próbek. Na podstawie otrzymanych wyników badań, 20 próbek uległo zdyskwalifikowaniu: 15 w zakresie badanych parametrów mikrobiologicznych (10 próbek lodów z automatu z uwagi na ponadnormatywną liczbę *Enterobacteriaceae* oraz 5 próbek „KEBAB z mięsa kurczaka (udo-filet)” / Surowy wyrób mięsny. Głęboko mrożony/ z uwagi na stwierdzenie w jednej próbce kebabu obecności *Salmonella* spp. w 25 g produktu) oraz 5 próbek sera: ser dojrzewający z czarnuszką „Kaszebski Ser” z uwagi na nieprawidłowości w oznakowaniu produktu (brak na etykiecie składników produktu). W przypadku kwestionowanych próbek lodów zostały wydane decyzje unieruchamiające zakłady w części przygotowania i sprzedaży lodów z automatu (1 obiekt w grupie małej gastronomii oraz 1 obiekt w grupie obiektów ruchomych i tymczasowych) do czasu uzyskania i przedstawienia wyników badań w odniesieniu do kwestionowanego parametru zgodnego z obowiązującymi przepisami w tym zakresie. W odniesieniu do zakładu małej gastronomii, informację o uzyskanych wynikach badań próbek lodów oraz o podjętych działaniach przekazano do Powiatowego Lekarza Weterynarii w Ostrowie Wielkopolskim, z uwagi na to, że mieszanka lodowa wykorzystana w procesie przygotowywania i sprzedaży lodów z automatu była dostarczona z zakładu znajdującego się pod nadzorem w/w organu. W przypadku obiektu małej gastronomii, po przedstawieniu przez podmiot wyników badań zgodnych z obowiązującymi przepisami, została wydana decyzja uruchamiająca działalność zakładu. Natomiast w przypadku obiektu tymczasowego (punkt sprzedaży lodów z automatu), podmiot zakończył prowadzenie działalności w obiekcie i złożył wniosek o wykreślenie z rejestru zakładów, w związku z czym została wydana decyzja stwierdzająca wygaśnięcie decyzji unieruchamiającej zakład. W związku z kwestionowanymi 5 próbkami kebabu, informacja wraz ze sprawozdaniem z badań została przesłana do Powiatowego Lekarza Weterynarii w Krotoszynie, na terenie którego mieści się zakład produkcyjny oraz do Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Łodzi, ze względu na lokalizację podmiotu, z którego dostarczono w/w produkt do miejsca poboru prób. Ponadto, w przedmiotowej sprawie zostało przygotowane i przesłane do Wielkopolskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Poznaniu powiadomienie w systemie RASFF oraz przeprowadzona kontrola w miejscu poboru prób, która nie wykazała nieprawidłowości i podczas której nie stwierdzono w sprzedaży kwestionowanej partii produktu. Natomiast w przypadku 5 próbek sera zdyskwalifikowanego z uwagi na nieprawidłowości w oznakowaniu, informację wraz z dokumentacją zdjęciową przesłano do właściwego - ze względu na zakład produkcyjny - Powiatowego Lekarza Weterynarii w Warszawie.

Próby dostarczano do PSSE w Kaliszu – Laboratorium Mikrobiologii, natomiast próbki do badań w kierunku parametrów chemicznych były odbierane przez WSSE w Poznaniu i dalej przekazywane do badań laboratoryjnych.

Interwencje

W 2024 roku do Sekcji Higieny Żywności i Żywnienia Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Ostrowie Wielkopolskim wpłynęło 14 interwencji na nieprawidłowości dotyczące zakładów żywnościowo-żywnieniowych.

Przedmiotem rozpatrywanych interwencji były:

1. sprzedaż artykułów spożywczych po terminie przydatności do spożycia,
2. niewłaściwy stan sanitarny toalet na targowisku,
3. niewłaściwa jakość zakupionych środków spożywczych,
4. złe samopoczucie po spożyciu posiłków w lokalu gastronomicznym,
5. prowadzenie działalności bez zgody właściwego organu,
6. brak badań pracowników do celów sanitarno-epidemiologicznych,
7. nielegalne wytwarzanie produktów leczniczych z muchomora,
8. brak mąki razowej w produkcie pn. „Chleb razowy”.

W przypadkach, gdy interwencje się potwierdziły, zastosowano środki prawne przysługujące Państwowemu Powiatowemu Inspektorowi Sanitarnemu (mandaty karne, decyzje administracyjne, zalecenia pokontrolne):

1. w 2 przypadkach pobrano do badań próbki środków spożywczych w kierunku oceny organoleptycznej oraz w kierunku badania zawartości metali ciężkich – w obu przypadkach próbki nie uległy zakwestionowaniu,
2. w 2 przypadkach sprawę przekazano do Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Kaliszu,
3. w 1 przypadku sprawa przekazana do Wojewódzkiego Inspektoratu Nadzoru Farmaceutycznego Delegatura w Kaliszu oraz do Komendanta Powiatowej Policji w Ostrowie Wielkopolskim,
4. w 1 przypadku sprawę przekazano do Wojewódzkiego Inspektoratu Jakości Handlowej Artykułów Rolno – Spożywczych oraz do Powiatowego Inspektora Nadzoru Budowlanego w Ostrowie Wielkopolskim.

Współpraca z innymi jednostkami kontrolnymi

1. W minionym roku przeprowadzono 4 wspólne kontrole zakładów znajdujących się pod wspólnym nadzorem Powiatowego Lekarza Weterynarii i Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego.
2. Przeprowadzono również 3 kontrole w gospodarstwach rolnych, wspólnie z pracownikiem Inspekcji Ochrony Roślin i Nasiennictwa oraz 1 kontrolę z pracownikiem Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska.
Ponadto:
3. do Powiatowego Lekarza Weterynarii przekazano informację w związku z otrzymanym powiadomieniem w systemie RASFF, tj. wykryciem obecności bakterii *Salmonella* spp. na powierzchni skorupki jaj świeżych pochodzących z Polski – obiekt z którego pochodziły jajka podlegał nadzorowi w/w organu,
4. do Komendanta Powiatowej Policji w Ostrowie Wielkopolskim oraz do Inspektoratu Nadzoru Farmaceutycznego przekazano interwencję konsumencką dotyczącą „produkcji leków wytwarzanych z grzyba muchomora czerwonego”,
5. do Wojewódzkiego Inspektoratu Jakości Handlowej Artykułów Rolno – Spożywczych przekazano interwencję na brak obecności mąki razowej w chlebie pn. „Chleb razowy”.

SEKCJA HIGIENY KOMUNALNEJ

Charakterystyka zaopatrzenia w wodę do spożycia na terenie powiatu ostrowskiego

Na terenie działania Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Ostrowie Wielkopolskim znajdują się w miastach wodociągi o wydajności :

1. < 100 m³ - 7 (wodociągi zakładowe),
2. 100 – 1000 m³ - 2 (wodociąg: Odolanów, 1 zakładowy),
3. 1000-10 000 m³ - 2 (wodociąg: Raszków, Skalmierzyce),
4. 10 000-100 000 m³ - 1 (wodociąg: Ostrów Wielkopolski).

Na terenie wiejskim znajdują się wodociągi o wydajności:

1. 100 - 1000 m³ - 32 (w tym 3 zakładowe),
2. < 100 m³ - 5 (w tym 1 zakładowy).

Liczba czynnych wodociągów w stosunku do roku 2023 nie uległa zmianie.

W 2024 roku w wyniku przeprowadzonej kontroli sanitarno-higienicznej na Stacji Uzdatniania Wody w miejscowości Dobrzec (gmina Sośnie) wydano decyzję administracyjną, w której Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Ostrowie Wielkopolskim nałożył na administratora obowiązek doprowadzenia do właściwego stanu sanitarno-technicznego pomieszczeń i urządzeń. Ustalono, że obowiązek nałożony w drodze decyzji zostanie wykonany do dnia 31.12.2024 roku, jednakże na uzasadnioną prośbę dyrekcji zakładu, Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Ostrowie Wielkopolskim zmienił termin wykonania decyzji do dnia 30.06.2025 roku. Ponadto na czas prowadzenia prac modernizacyjnych na terenie Stacji Uzdatniania Wody w miejscowości Dobrzec zobowiązano administratora do zwiększenia kontroli wewnętrznej jakości wody poprzez pobieranie większej ilości prób wody.

W 2024 roku wydana została decyzja zezwalająca na warunkowe korzystanie z wody do spożycia z wodociągu zakładowego Sklejka-Eko S.A. w Ostrowie Wielkopolskim. Decyzja wydana została ze względu na przekroczenie parametrów fizykochemicznych tj. manganu, żelaza oraz mętności i parametru mikrobiologicznego tj. ogólnej liczby mikroorganizmów w temperaturze 22 °C po 72 godzinach.

Ilość pobranych prób wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi w 2024 roku:

1. w ramach monitoringu parametrów grupy A¹ pobrano 216 prób,
2. w ramach monitoringu parametrów grupy B² pobrano 49 prób,
3. w ramach nadzoru sanitarnego pobrano 24 próby.

W ramach nadzoru sanitarnego w Frasenius Nephrocare Polska Sp. z o.o., Centrum Dializ Frasenius w Ostrowie Wielkopolskim pobrano 13 prób wody w kierunku badań mikrobiologicznych, w tym 1 badanie fizyko-chemiczne.

Pracownicy Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej pobrali również 11 prób wody z instalacji wody ciepłej w kierunku bakterii z rodzaju *Legionella sp.*, w tym:

1. 4 próby z sieci wodociągowej Zespołu Zakładów Opieki Zdrowotnej w Ostrowie Wielkopolskim,
2. 3 próby z instalacji wody ciepłej w Medycznym Centrum Opieki „Hanna” Sp. z o. o. – Zakład Pielęgnacyjno-Opiekuńczy w Ostrowie Wielkopolskim,
3. 4 próby z sieci instalacji wody ciepłej Bursy Szkolnej w Ostrowie Wielkopolskim.

Pobrane próby wody badano w laboratorium Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Kaliszu oraz laboratorium Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Poznaniu.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Ostrowie Wielkopolskim podpisał porozumienia dotyczące prowadzenia kontroli wewnętrznej jakości wody przeznaczonej do spożycia przez przedsiębiorstwa wodociągowe na rok 2025.

¹ **Monitoring Grupy A** – obejmuje podstawowe badania jakości wody niezbędne do sprawowania bieżącego nadzoru sanitarnego nad jakością wody,

² **Monitoring Grupy B** – obejmuje wszystkie parametry i wskaźniki niezbędne do dokonywania ocen porównawczych i długoterminowych.

Ocena sanitarna wód powierzchniowych i gleby

Kąpieliska:

1. Liczba kąpielisk ogółem - 2 (Kąpielisko „**Szperek**” w Antoninie - gmina Przygodzice, „**Piaski-Szczygliczka**” w Ostrowie Wielkopolskim).
2. Liczba kąpielisk funkcjonujących w 2024 roku – 2.
3. Liczba kąpielisk raportowanych do UE – 2.
4. Liczba miejsc okazjonalnie wykorzystywanych do kąpeli – 1, tj. „Kąpielka” w Pogrzybowie – gmina Raszków.
5. Łącznie z 2 kąpielisk zbadano 2 próbki wody do kąpeli pobrane w ramach kontroli urzędowej; w ramach kontroli wewnętrznej prowadzonej przez administratora zbadano 6 próbek. Z miejsca okazjonalnie wykorzystywanego do kąpeli administrator w ramach kontroli wewnętrznej zbadał 3 próbki wody do kąpeli.
5. Przeprowadzono 9 kontroli protokolarnych.
6. W trakcie trwającego sezonu kąpielowego wydano 8 decyzji o przydatności wody do kąpeli oraz 2 o nieprzydatności wody do kąpeli. Ocena o nieprzydatności wody do kąpeli została wydana dla kąpieliska „Szperek” w Antoninie ze względu na zakwit sinic.
7. Wydano 3 decyzje o przydatności wody do kąpeli w miejscu okazjonalnie wykorzystywanym do kąpeli.

Ocena sanitarna obiektów użyteczności publicznej

Baseny kryte

1. Według ewidencji - 3 obiekty ogółem, w tym 2 obiekty w Ostrowie Wielkopolskim: „**Wodny Raj**” oraz „**Delfin**” oraz nowy obiekt - „**Pływalnia Odolanów**” w Odolanowie.
2. „**Pływalnia Odolanów**”- obiekt powstał przy Szkole Podstawowej Nr 2 w Odolanowie. W obiekcie przeprowadzono kontrolę sanitarno-higieniczną. Pływalnia jest obiektem przystosowanym dla potrzeb osób niepełnosprawnych. W obrębie piwnicy znajdują się pomieszczenia techniczne - rozdzielnia i pomieszczenia wodomierza oraz podbasenie, w którym zlokalizowane są urządzenia technologii basenowej oraz centrale wentylacyjne. Na poziomie przyziemia znajduje się strefa wejściowa, strefa szatniowa, strefa hali basenowej, strefa SPA, strefa zaplecza socjalnego i technicznego. Przejście ze strefy toalet damskich i męskich oraz szatni na halę basenową prowadzi przez brodzik do dezynfekcji stóp. Ponadto wykonano łącznik napowietrzny, który łączy się ze ścianą budynku szkoły podstawowej. Na poziomie przyziemia budynku wydzielono następujące pomieszczenia: toaleta damska wraz z łazienką oraz hala basenowa (wejście na halę basenową przez brodziki do moczenia stóp). Hala basenowa wyposażona w: nieckę stalową z ruchomym dnem w zakresie głębokości od 0 do 150 cm z 4 torami pływackimi, brodzik dla dzieci oraz 2 wanny z hydromasażem. Strefa SPA dostępna jest bezpośrednio z hali basenowej, wyposażona jest: w saunę parową i saunę suchą oraz tężnię solankową (pełni również funkcję pomieszczenia wypoczynku po saunie parowej), studnię schładzającą, 2 natryski i toaletę. Strefa SPA posiada bezpośrednie wyjście na taras zewnętrzny przeznaczony dla użytkowników saun.
3. Zgodnie z harmonogramem kontroli urzędowej pobrano 33 próbki wody przeznaczonej do kąpeli z 3 basenów.
4. Próby pobrane zostały do badań w zakresie mikrobiologicznym oraz fizyko-chemicznym. Natomiast w ramach kontroli wewnętrznej sprawowanej przez administratora basenów pobrano 191 próbek wody do kąpeli.
5. Próbki wody w kierunku oznaczenia bakterii z rodzaju *Legionella* pobrane zostały z natrysków damskich i męskich obu basenów. W związku z obecnością bakterii z rodzaju *Legionella* w próbkach wody ciepłej, pobranej z instalacji wewnętrznej basenu „Wodny Raj”, Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Ostrowie Wielkopolskim zobowiązał administratora obiektu do podjęcia natychmiastowych działań wyjaśniających, naprawczych oraz do przekazania prawidłowych wyników badania prób wody. Wydana została decyzja płaćnicza. Administrator pływalni przeprowadził działania naprawcze tj.: dezynfekcję

termiczną wszystkich kurków czerpalnych oraz dezynfekcję i czyszczenie kranów i prysznicy.

Pływalnie sezonowe

1. Według ewidencji na dzień 31.12.2024 roku – 1 obiekt (basen kąpielowy „**Olimpijska**”, w Ostrowie Wielkopolskim).
2. Basen kąpielowy sezonowy „Olimpijska” - obiekt jest własnością Urzędu Miasta Ostrow Wielkopolski.
3. Liczba przeprowadzonych kontroli ogółem: 2, w tym 1 kontrola poborowa i 1 kontrola protokolarna. W związku z przekroczeniem dopuszczalnej wartości chloroformu Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Ostrowie Wielkopolskim zobowiązał administratora obiektu do podjęcia natychmiastowych działań wyjaśniających, naprawczych oraz do przekazania prawidłowych wyników badania prób wody. Wydana została decyzja płatnicza. Administrator pływalni przeprowadził działania naprawcze tj.: przeprowadzono zabieg chlorowania wody basenowej oraz korekty dozowania chemii basenowej. Po ustabilizowaniu wartości chloru w wodzie basenowej została dokonana korekta dozowania chemii basenowej oraz skalibrowano sondy pomiarowe dla całego układu dozowania. Basen na koniec sezonu oceniono jako dobry. Administratorzy przekazali Państwowemu Powiatowemu Inspektorowi Sanitarnemu w Ostrowie Wielkopolskim plany poboru wody do badań laboratoryjnych na 2025 rok.

Ustępy publiczne

1. Liczba obiektów w ewidencji na dzień 31.12.2024 rok: 10.
2. W powiecie ostrowskim skontrolowano 4 ustępy publiczne. Z uwagi na zły stan techniczny 1 obiekt obecnie jest nieczynny i, zgodnie z przekazaną przez Urząd Miejski w Ostrowie Wielkopolskim informacją, zostanie zlikwidowany w 2025 roku.

Domy Pomocy Społecznej

1. Liczba obiektów w ewidencji na dzień 31.12.2024 rok: 3. Przeprowadzono 2 kontrole sanitarno-higieniczne.
2. **Dom Pomocy Społecznej w Psarach, ul. Kaliska 3, 63-405 Sieroszewice.** Stan sanitarno-techniczny obiektu jest dobry. Obiekt zaopatrzony jest w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi z wodociągu sieciowego. Postępowanie z brudną i czystą bielizną jest prawidłowe, pranie odbywa się w pralni usługowej, W każdym budynku znajduje się wydzielone miejsce na brudną bieliznę oraz przechowywanie czystej. Na terenie obiektu znajduje się miejsce z pralką automatyczną (domek). Pensjonariusze mają możliwość korzystania z urządzenia pod okiem personelu. Mieszkańcy mają zapewnioną wykwalifikowaną opiekę medyczną przez 11 pielęgniarek (w tym 2 oddziałowe) oraz lekarzy rodzinnych przyjmujących w ramach NFZ – przyjazd na tzw. *wizytę domową*. Znajdujące się na terenie obiektu gabinety medyczne/pielęgniarskie utrzymane są we właściwym stanie sanitarno-higienicznym. Dyrekcja planuje rozbudowę obiektu.
3. **Dom Pomocy Społecznej, ul. Staroprzygodzka 19, 63-400 Ostrów Wielkopolski.** Dom Pomocy Społecznej stanowi budynek parterowy, wolnostojący (bez barier architektonicznych). W budynku znajdują się pokoje mieszkalne dla 76 mieszkańców, część administracyjno-biurowa, część magazynowa, zaplecze kuchenne, zaplecze porządkowe, zaplecze rekreacyjne, zaplecze medyczne. Budynek zapewnia całodobową opiekę osobom niepełnosprawnym, przewlekłe - somatycznie chorych. Podopieczni mogą przebywać w 37 pokojach w tym: 33 - dwuosobowych, 1 - jednoosobowym oraz 3 - trzyosobowych (między pokojami pomieszczenie monitoringu pielęgniarskiego). Każdy pokój wyposażony jest w łóżka, szafki nocne, szafę na odzież, stół oraz krzesła i łódawkę, przy każdym pokoju znajduje się łazienka przystosowana dla osób niepełnosprawnych, pokoje posiadają wyjście na taras lub teren ogrodu. Na terenie obiektu w poszczególnych jego częściach wydzielono cztery łazienki kąpielowe dla osób z niepełnosprawnością, przystosowane do kąpieli osób leżących i wyposażone w urządzenia ułatwiające wykonywanie czynności związanych

z kąpielą. Wydzielono kolorami i nazwami ulic budynki zamieszkania, pomieszczenia techniczne (magazyny środków czystości, depozyt mieszkańców, pomieszczenia na środki dezynfekcyjne, sprzęt do sprzątania, szatnie dla personelu oraz pomieszczenia do dezynfekcji basenów, magazyn łóżek z miejscem do ewentualnej dezynfekcji łóżek) oraz pomieszczenia administracyjno-biurowe (gabinet lekarski, gabinet zabiegowy, pomieszczenie przygotowania leków). Ponadto znajdują się pomieszczenia do terapii i rehabilitacji, pomieszczenia hydrolecznictwa (wanna, wirówki do kończyn górnych i dolnych), światłolecznictwa i pracownia ogólnousprawniająca. W centralnej części obiektu zorganizowano tzw. Rynek czyli punkt dziennego pobytu, z którego wyjścia prowadzą do fryzjera, biblioteki, palarni, pracowni plastycznej, kulinarnej oraz toalet ogólnodostępnych (damska, męska, dla niepełnosprawnych).

Noclegownie i domy dla bezdomnych

1. Liczba obiektów w ewidencji na dzień 31.12.2024 roku – 2 obiekty, tj. Caritas Diecezji Kaliskiej Schronisko dla bezdomnych kobiet i kobiet z dziećmi w Ostrowie Wielkopolskim oraz Towarzystwo Pomocy im. Brata Alberta w Ostrowie Wielkopolskim.
2. Skontrolowano pomieszczenia noclegowni dla mężczyzn, które były utrzymane w dobrym stanie sanitarno-higienicznym.

Obiekty hotelarskie

Hotele

1. Liczba obiektów w ewidencji na dzień 31.12.2024 roku – 24 obiekty.
2. Skontrolowano 7 obiektów.

Motele

1. Liczba obiektów w ewidencji na dzień 31.12.2024 roku - 1.

Pensjonaty

1. Liczba obiektów w ewidencji na dzień 31.12.2024 roku - 1.

Inne obiekty świadczące usługi hotelarskie

1. Liczba obiektów w ewidencji na dzień 31.12.2024 roku – 19 obiektów.
2. Liczba obiektów skontrolowanych: 4.
3. Nie stwierdzono naruszenia przepisów sanitarno-higienicznych. Podnoszony jest standard świadczonych usług.
2. Wpłynęła 1 prośba o interwencję dotyczącą zgłoszenia pogryzienia przez pluskwy. Przeprowadzona kontrola nie potwierdziła nieprawidłowości związanych ze złym stanem sanitarno -higienicznym pomieszczeń obiektu.

Zakłady fryzjerskie

1. Liczba obiektów w ewidencji na dzień 31.12.2024 roku – 167.
2. Liczba obiektów skontrolowanych - 11.

Zakłady kosmetyczne

1. Liczba obiektów w ewidencji na dzień 31.12.2024 roku - 144.
2. Liczba obiektów skontrolowanych – 13.
3. Na właścicieli zakładów nałożono 2 mandaty karne na sumę 1 000,00 zł. Z uwagi na nieprawidłowy sposób prowadzenia procesu dezynfekcji/sterylizacji narzędzi naruszających ciągłość tkanki.

Zakłady tatuażu

1. Liczba obiektów w ewidencji na dzień 31.12.2024 roku - 7.
2. Liczba obiektów skontrolowanych – 4.

Zakłady odnowy biologicznej

1. Liczba obiektów w ewidencji na dzień 31.12.2024 roku - 31.
2. Liczba obiektów skontrolowanych – 8.

Inne zakłady, w których są świadczone łącznie więcej niż jedna z usług fryzjerskich, kosmetycznych, odnowy biologicznej, tatuażu

1. Liczba obiektów w ewidencji na dzień 31.12.2024 roku - 53.
2. Liczba obiektów skontrolowanych – 9.

Dworce i stacje kolejowe

1. W ewidencji na dzień 31.12.2024 roku znajduje się 1 obiekt.

Tereny rekreacyjne (m.in. plaże, parki, boiska sportowe, piaskownice)

1. W ewidencji na dzień 31.12.2024 roku – 27.
2. Liczba obiektów skontrolowanych – 4.

Cmentarze

1. Liczba obiektów w ewidencji na dzień 31.12.2024 roku - 47.

Zakłady przedpogrzebowe i pogrzebowe

1. Liczba obiektów w ewidencji na dzień 31.12.2024 roku - 7.
2. Liczba obiektów skontrolowanych – 4.

Inne obiekty użyteczności publicznej

1. Liczba obiektów w ewidencji na dzień 31.12.2024 roku - 53.
2. Liczba obiektów skontrolowanych – 6.

Zakłady karne i areszty śledcze

1. Liczba obiektów w ewidencji na dzień 31.12.2024 roku - 1.

Obiekty przeznaczone dla uchodźców z Ukrainy

1. W minionym roku przeprowadzono kontrole sanitarno-higieniczne obiektów przeznaczonych dla uchodźców z Ukrainy.
2. Skontrolowano obiekty: Gospodarstwo Rolne w Konradowie oraz Ośrodek Rekreacyjno – Wypoczynkowy w Sośniach „Biały Daniel”.
3. W trakcie kontroli dokonano oceny stanu faktycznego pomieszczeń przeznaczonych na pobyt z uwzględnieniem gospodarki odpadami organizacji prania bielizny oraz sprzątania obiektu.
4. Osoby przebywające w obiektach w sytuacji pogorszenia stanu zdrowia zapisywane są przez organizatora do przychodni świadczących usługi z zakresu podstawowej opieki zdrowotnej bądź przychodni specjalistycznych.
5. Podczas kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości w kontrolowanych obiektach.

We wszystkich skontrolowanych obiektach użyteczności publicznej przestrzega się zapisów ustawy z dnia 9 listopada 1995 roku o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych.

Lecznictwo

1. Działalność kontrolno–represyjna:

- liczba placówek ogółem (szpitali) – 3 (w tym: 2 szpitale jednodniowe),
- liczba kontroli obiektów w lecznictwie zamkniętym- 5 (w tym: 2 kompleksowe, 2 poborowe dotyczące *Legionelli*, 1 interwencyjna dotycząca złego przechowywania ciał osób zmarłych w szpitalu tj. nieprawidłowej temperatury w przedsionku chłodni. - przypadku większej ilości zgonów przedsionek służył jako miejsce przechowywania zwłok – interwencja

okazała się zasadna; dyrekcja szpitala sama zobligowała się do wyposażenia przedsiionka w agregat chłodniczy).

Lecznictwo zamknięte

1. Zespół Zakładów Opieki Zdrowotnej zlokalizowany przy ul. Limanowskiego 20/22 w Ostrowie Wielkopolskim – w 2024 roku rozbudowano część neonatologiczną, dokonano przebudowy pomieszczeń dezynfektorni na Zakład Medycyny Pracy, przebudowano część pracowni endoskopowej i neonatologii. W trakcie kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości. Natomiast w dalszym ciągu obowiązuje decyzja nakazowa z 2023 roku, dotycząca poprawy stanu sanitarno-technicznego stolarki drzwiowej oraz wykładziny podłogowej w gabinetach Przychodni Specjalistycznej. Decyzja nakazowa została przedłużona na uzasadnioną prośbę dyrekcji zakładu do dnia 31.12.2025 roku.

Szpital zaopatrywany jest w wodę z wodociągu miejskiego. Obiekt posiada również własny wodociąg zakładowy, który stanowi ujęcie zapasowe wody. Wodociąg szpitala produkuje wodę, która spełnia wymagania określone w *rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 roku w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi*.

Sprzątaniem i dezynfekcją powierzchni i sprzętu medycznego w obiekcie zajmuje się Dział Utrzymania Czystości, w skład którego wchodzi personel szpitala. Prowadzona jest dokumentacja z przeprowadzonej kontroli wewnętrznej. Placówka posiada i stosuje procedury utrzymania czystości. Do sprzątania obiektu wykorzystywane są profesjonalne środki myjące oraz systemy dozujące. Postępowanie ze środkami i sprzętem prawidłowe. W placówce prowadzi się szkolenia w zakresie utrzymania czystości. Szkolenia są udokumentowane. Czystość i porządek w obiekcie jest prawidłowy.

Szpital posiada wdrożone procedury postępowania z odpadami medycznymi. Odpady medyczne przechowywane są w wydzielonym pomieszczeniu, w którym mieszczą się plastikowe kontenery i zamrażarki. Odpady odbierane są 2 – 3 razy w tygodniu. W obiekcie odpady transportowane są w zamkniętych wózkach. Osoby transportujące posiadają środki ochrony indywidualnej w postaci rękawic i maseczek. W placówce prowadzi się szkolenia w zakresie postępowania z odpadami medycznymi, szkolenia są udokumentowane. Odbiorem odpadów medycznych zajmuje się zewnętrzna wyspecjalizowana firma.

2. „U-MED”, ul. Różana 2 w Ostrowie Wielkopolski - szpital jednodniowy. W minionym roku nastąpiło przekształcenie placówki NZOZ „U-MED”, ul. Różana 2 w Ostrowie Wielkopolski w szpital jednodniowy. Decyzja podjęta została po wykonaniu kontroli kompleksowej, w wyniku której stwierdzono, że obiekt ma możliwość hospitalizacji i obserwacji pacjenta powyżej 2 godzin po wykonaniu zabiegu. Obiekt dysponuje salą operacyjną oraz dwoma salami obserwacji pacjenta. W w/w obiekcie wykonuje się zabiegi urologiczne, małoinwazyjne wykonywane laserowo lub endoskopowo. Podczas kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości. Obiekt utrzymany w dobrym stanie sanitarno-higienicznym (obiekt nowoczesny, dostosowany dla osób niepełnosprawnych, bez barier architektonicznych).

Lecznictwo otwarte

1. **Działalność kontrolno-represyjna:** ogólna liczba kontroli obiektów w lecznictwie otwartym 19, w tym:
 - kontrole kompleksowe – 18,
 - kontrole interwencyjne -1 (dotyczyła niehigienicznego pobierania prób - interwencja niezasadna),
 - przeprowadzone kontrole nie wykazały nieprawidłowości.

Interwencje

W 2024 roku wpłynęło 25 wniosków z prośbą o interwencję. Na wszystkie skierowane wnioski do Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Ostrowie Wielkopolskim zostały podjęte działania. Pracownicy Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Ostrowie Wielkopolskim przeprowadzili kontrole w ramach posiadanych kompetencji, a pozostałe sprawy były na bieżąco przekazywane innym organom. Pracownicy Sekcji Higieny Komunalnej

współuczestniczyli w kontrolach z administratorami obiektów, Strażą Miejską, a także przedstawicielami urzędów.

Podsumowanie:

1. Pobrano ogółem 3 567 prób wody.
2. Wykonano 377 kontroli.
3. Wydano 90 decyzji merytorycznych z uwzględnieniem zgód na przeprowadzenia ekshumacji zwłok/ szczątków i 21 decyzji płatniczych.
4. Wystawiono 31 postanowień.
5. Wydano 27 opinii związanych z organizacją imprez masowych.
6. Nałożono 2 mandaty karny na kwotę 1 000,00 zł dotyczące nieprawidłowego prowadzenia procesu dezynfekcji w zakładzie fryzjersko-kosmetycznym.

SEKCJA HIGIENY PRACY

Do zadań Sekcji Higieny Pracy Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Ostrowie Wielkopolskim należało:

1. nadzór nad zakładami pracy w zakresie warunków zdrowotnych środowiska pracy, w związku z występowaniem czynników szkodliwych dla zdrowia w celu zapobiegania powstawaniu chorób zawodowych i innych chorób związanych z warunkami pracy;
2. prowadzenie postępowań w przedmiocie podejrzenia chorób zawodowych;
3. nadzór nad chemikaliami - w produkcji i w obrocie: substancjami chemicznymi i ich mieszaninami, produktami kosmetycznymi, produktami biobójczymi, prekursorami narkotykowymi i detergentami;
4. prowadzenie postępowań dotyczących wytwarzania lub wprowadzania do obrotu środków zastępczych, tzw. „dopalaczy”.

Nadzór bieżący nad zakładami pracy

Spośród 355 zakładów pracy znajdujących się w ewidencji Sekcji Higieny Pracy w 2024 roku skontrolowano 77 zakładów, w których łącznie przeprowadzono 77 kontroli.

W 64 zakładach przeprowadzono kontrolę kompleksową w zakresie oceny przestrzegania przez pracodawców przepisów dotyczących warunków zdrowotnych środowiska pracy, podczas której poddano analizie wszystkie czynniki szkodliwe dla zdrowia występujące w środowisku pracy w danym zakładzie.

W 13 zakładach przeprowadzono kontrole tematyczne: tj. dotyczące występowania w środowisku pracy wybranego czynnika szkodliwego dla zdrowia i spełniania przez pracodawców wymogów w zakresie ochrony pracowników przed tymi czynnikami, w tym: 5 w zakresie czynników i procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym, 6 w zakresie występowania w środowisku pracy szkodliwych czynników biologicznych oraz 2 w zakresie stosowania substancji chemicznych i ich mieszanin.

Zakres przedmiotowy kontroli przeprowadzonych przez Sekcję Higieny Pracy obrazuje poniższy wykres.

Wyk. 1. Zakres przedmiotowy kontroli przeprowadzonych przez Sekcję Higieny Pracy w 2024 roku

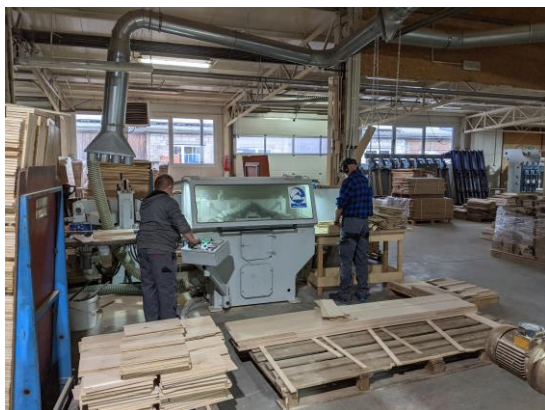

W 2024 roku w ewidencji Sekcji Higieny Pracy znajdowały się 73 zakłady pracy, w których występują czynniki o działaniu rakotwórczym lub mutagennym (np. pyły drewna, krzemionka krystaliczna, spaliny emitowane z silników Diesla, oleje mineralne użyte wcześniej w silnikach spalinowych wewnętrznego spalania). Przeprowadzono 5 kontroli pod względem w/w czynników, skontrolowano 5 zakładów pracy. W zakładach tych w kontakcie z w/w czynnikami pracuje 145 osób (w tym 48 kobiet).

W 2 zakładach pracy stwierdzono nieprawidłowości w postaci braku rejestru prac, których wykonywanie powoduje konieczność pozostawania w kontakcie z substancjami chemicznymi, ich mieszaninami, czynnikami lub procesami technologicznymi o działaniu rakotwórczym lub mutagennym oraz braku przekazania do Wielkopolskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego informacji o substancjach chemicznych, ich mieszaninach, czynnikach lub procesach technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym. Natomiast w 1 zakładzie pracy stwierdzono nieprawidłowość w postaci braku rejestru pracowników narażonych na działanie substancji chemicznych, ich mieszanin, czynników lub procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym.

Warunki pracy w 1 z zakładów skontrolowanych w 2024 roku, w którym pracownicy pracują w kontakcie z czynnikiem o działaniu rakotwórczym lub mutagennym w postaci pyłów drewna przedstawiono na zdjęciu poniżej.

Fot. 1. Warunki pracy w zakładzie, w którym występują pyły drewna

W 2024 roku w ewidencji Sekcji Higieny Pracy znajdowało się 41 zakładów, w których występują szkodliwe czynniki biologiczne w postaci bakterii, wirusów, grzybów i pasożytów (np. pałeczka zapalenia płuc, laseczka zgorzeli gazowej, pałeczka ropy błękitnej, pałeczki *Salmonella*, gronkowiec złocisty, wirusy wirusowego zapalenia wątroby typu A, B, C, D, E, wirus grypy (typ A, B i C), wirus ospy wietrznej i półpaśca, kropidlak popielaty, kropidlak czarny, tasiemiec bąblowcowy wielojamowy, świerzbowiec ludzki).

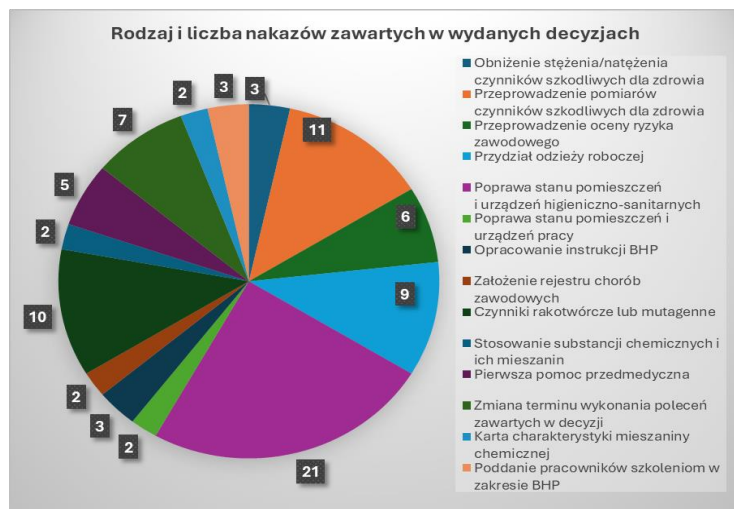
W 2024 roku skontrolowano 6 zakładów pod względem w/w czynników. W zakładach tych w kontakcie z w/w czynnikami pracują 174 osoby (w tym 101 kobiet). W wyniku kontroli tych zakładów nie stwierdzono nieprawidłowości.

W 2024 roku w ewidencji Sekcji Higieny Pracy znajdowały się 133 zakłady, w których są stosowane substancje chemiczne i ich mieszaniny. Skontrolowano 2 zakłady w tym zakresie w trakcie kontroli tematycznych, poza tym na bieżąco oceniano zagadnienia dotyczące stosowania substancji chemicznych i ich mieszanin w trakcie kontroli kompleksowych zakładów. W 2 zakładach stwierdzono nieprawidłowości w postaci braku spisu stosowanych substancji chemicznych i ich mieszanin oraz braku kart charakterystyki stosowanych substancji chemicznych i ich mieszanin.

W związku ze sprawowanym nadzorem sanitarnym nad zakładami pracy wydano 21 decyzji nakazujących usunięcie w ustalonym terminie stwierdzonych uchybień w zakresie wymagań higienicznych i zdrowotnych, w których łącznie zawarto 85 nakazów. Wydano 14 decyzji w sprawie nałożenia i pobrania opłaty za czynności wykonywane przez organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej na łączną kwotę 2 438,00 zł.

Zakres i liczbę nakazów zawartych w wydanych decyzjach w zakresie nadzoru nad zakładami pracy przedstawia poniższy wykres.

Wyk. 2. Zakres i liczba nakazów zawartych w wydanych decyzjach

Przykład nieprawidłowości stwierdzonych w 2024 roku w zakładach pracy pod postacią niewłaściwego stanu technicznego i sanitarno-higienicznego przedstawiono na zdjęciu poniżej.

Fot. 2. Przykład nieprawidłowości stwierdzonych w 2024 roku w zakładach pracy

W 14 skontrolowanych w 2024 roku zakładach pracy stwierdzono przekroczenie najwyższych dopuszczalnych stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia.

W wyniku podjętych działań nadzorowych poprawiono warunki pracy 8 pracownikom w/w zakładów pracy, poprzez wykonane przez pracodawców nakazy obniżenia stężenia czynników szkodliwych dla zdrowia do poziomów obowiązujących norm.

Ogółem we wszystkich zakładach pracy nadzorowanych przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Ostrowie Wielkopolskim w 2024 roku na czynniki szkodliwe dla zdrowia narażonych (pracujący w przekroczeniach najwyższych dopuszczalnych wartości tych czynników) było 2252 pracowników (w 105 zakładach pracy), w tym: na hałas - 2186, na drgania mechaniczne – 8, na chemiczne (octan 2-metoksyetylu, mangan, toluen, ksylen) - 18 oraz na pyły (pyły mąki, pyły drewna) - 40.

Liczbę pracowników narażonych na działanie czynników szkodliwych dla zdrowia obrazuje poniższy wykres.

Wyk. 3. Liczba pracowników narażonych na działanie czynników szkodliwych dla zdrowia

Choroby zawodowe

W 2024 roku do Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Ostrowie Wielkopolskim wpłynęło 19 zgłoszeń podejrzenia choroby zawodowej w tym: 5 dotyczących obustronnego trwałego odbiorczego ubytku słuchu, 5 dotyczących przewlekłych chorób układu ruchu, 4 dotyczące zespołu cieśni w obrębie nadgarstka, 3 dotyczące chorób narządu głosu, 1 dotycząca pylic płuc - pylicy wywołanej pyłami metali oraz 1 dotycząca boreliozy.

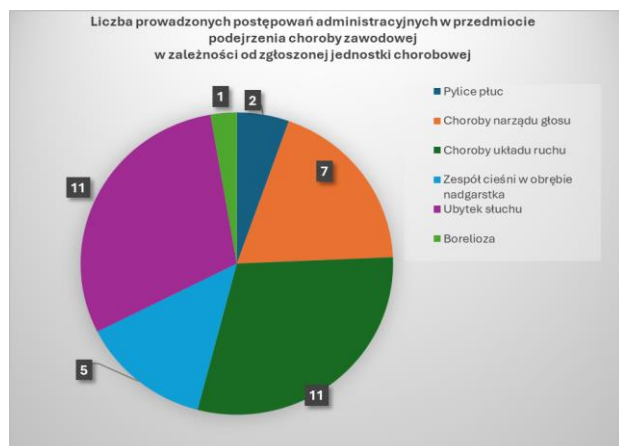
Ogółem w 2024 roku przeprowadzono 37 postępowań w sprawie chorób zawodowych. (postępowania, które wpłynęły w 2024 roku oraz postępowania wszczęte i niezakończone przed 2024 rokiem). Sporządzono 23 karty oceny narażenia zawodowego w związku z podejrzeniem choroby zawodowej. Wydano 10 kart stwierdzenia choroby zawodowej (4 dotyczące stwierdzenia obustronnego trwałego odbiorczego ubytku słuchu, 2 dotyczące stwierdzenia zespołu cieśni w obrębie nadgarstka, 2 dotyczące stwierdzenia boreliozy oraz 2 dotyczące stwierdzenia przewlekłych chorób układu ruchu).

W porównaniu do roku 2023:

1. wzrosła liczba zgłoszonych podejrzeń chorób zawodowych (16 zgłoszeń w 2023 roku, 19 zgłoszeń w 2024 roku),
2. znacząco wzrosło zgłaszanie podejrzenia przewlekłych chorób układu ruchu wywołanych sposobem wykonywania pracy - przede wszystkim przewlekłego okołostawowego zapalenia barku (2 zgłoszenia w 2023 roku, 5 zgłoszeń w 2024 roku),
3. zgłaszanie podejrzenia chorób w obrębie narządu głosu u nauczycieli utrzymuje się na podobnym poziomie (2-3 przypadki w roku),
4. na podobnym poziomie utrzymuje się również zgłaszanie podejrzenia chorób obwodowego układu nerwowego wywołanych sposobem wykonywania pracy - zespołu cieśni w obrębie nadgarstka (4 przypadki w roku),
5. zgłaszanie ubytku słuchu jako choroby zawodowej nieznacznie spadło (7 zgłoszeń w 2023 roku, 5 zgłoszeń w 2024 roku),
6. zgłaszanie podejrzenia boreliozy jako choroby zawodowej utrzymuje się na stałym poziomie i wynosi średnio 1 przypadek na rok (w 2024 roku zgłoszenie dotyczyło pracownika robót leśnych).

Liczbę prowadzonych postępowań administracyjnych w przedmiocie podejrzenia choroby zawodowej w zależności od zgłoszonej jednostki chorobowej zobrazowano na poniższym wykresie.

Wyk. 4. Liczba prowadzonych postępowań administracyjnych w przedmiocie podejrzenia choroby zawodowej w zależności od zgłoszonej jednostki chorobowej

W roku 2024 Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Ostrowie Wielkopolskim wydał 16 decyzji dotyczących chorób zawodowych, w tym: 10 decyzji o stwierdzeniu chorób zawodowej, 5 decyzji o braku podstaw do stwierdzenia choroby zawodowej oraz 1 decyzję umarzającą w całości postępowanie w sprawie podejrzenia choroby zawodowej jako bezprzedmiotowe.

Liczbę decyzji o stwierdzeniu choroby zawodowej w zależności od jednostki chorobowej przedstawiono w tabeli poniżej.

Tab. 2. Liczba decyzji o stwierdzeniu choroby zawodowej wydanych w roku 2024 w zależności od jednostki chorobowej

Lp.	Stanowisko pracy	Stwierdzona choroba zawodowa	Czynnik, który wywołał chorobę
1.	operator pilarki spalinowej (pilarz)	borelioza	szkodliwe czynniki biologiczne - krętki z rodzaju <i>Borrelia</i> powodujące boreliozę
2.	koordynator robót energetycznych i sieciowych	borelioza	szkodliwe czynniki biologiczne - krętki z rodzaju <i>Borrelia</i> powodujące boreliozę
3.	maszynista pojazdu trakcyjnego	obustronny trwały odbiorczy ubytek słuchu typu ślimakowego lub czuciowo-nerwowego spowodowany hałasem (...)	hałas
4.	ślusarz - brygadzysta w wydziale mechanicznym	obustronny trwały odbiorczy ubytek słuchu typu ślimakowego lub czuciowo-nerwowego spowodowany hałasem (...)	hałas
5.	ślusarz-spawacz	obustronny trwały odbiorczy ubytek słuchu typu ślimakowego lub czuciowo-nerwowego spowodowany hałasem (...)	hałas
6.	specjalista ds. kontroli jakości	obustronny trwały odbiorczy ubytek słuchu typu ślimakowego lub czuciowo-nerwowego spowodowany hałasem (...)	hałas
7.	ślusarz	obustronny trwały odbiorczy ubytek słuchu typu ślimakowego lub czuciowo-nerwowego spowodowany hałasem (...)	hałas
8.	lekarz stomatolog	przewlekłe choroby układu ruchu wywołane sposobem wykonywania pracy - przewlekłe zapalenie okołostawowe barku	sposób wykonywania pracy
9.	sprzedawca	przewlekłe choroby układu ruchu wywołane sposobem wykonywania pracy - przewlekłe zapalenie nadkłykcia kości ramiennej	sposób wykonywania pracy
10.	nauczyciel edukacji wczesnoszkolnej	przewlekłe choroby narządu głosu spowodowane nadmiernym wysiłkiem głosowym, trwającym co najmniej 15 lat - niedowład mięśni wewnętrznych krtani z wrzecionowatą niedomykalnością fonacyjną głośni i trwałą dysfonią	nadmierny wysiłek głosowy

Liczbę decyzji o braku podstaw do stwierdzenia choroby zawodowej w zależności od jednostki chorobowej przedstawiono w tabeli poniżej.

Tab. 3. Liczba decyzji o braku podstaw do stwierdzenia choroby zawodowej wydanych w roku 2024 w zależności od jednostki chorobowej

Lp.	Stanowisko pracy	Jednostka chorobowa
1.	ślusarz-spawacz	obustronny trwały odbiorczy ubytek słuchu typu ślimakowego lub czuciowo-nerwowego spowodowany hałasem (...)
2.	ślusarz, serwisant, kontroler	obustronny trwały odbiorczy ubytek słuchu typu ślimakowego lub czuciowo-nerwowego spowodowany hałasem (...)
3.	ślusarz, rozpalacz, spawacz	obustronny trwały odbiorczy ubytek słuchu typu ślimakowego lub czuciowo-nerwowego spowodowany hałasem (...)
4.	operator - HVAC, OPM	przewlekłe choroby obwodowego układu nerwowego wywołanych sposobem wykonywania pracy - zespół cieśni w obrębie nadgarstka
5.	nauczyciel wychowania fizycznego	przewlekłe choroby narządu głosu spowodowane nadmiernym wysiłkiem głosowym, trwającym co najmniej 15 lat - niedowład mięśni wewnętrznych krtani z wrzecionowatą niedomykalnością fonacyjną głosi i trwałą dysfonią

Nadzór nad chemikaliami

W 2024 roku w zakresie chemikaliów pod nadzorem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Ostrowie Wielkopolskim znajdowało się:

1. 3 producentów mieszanin chemicznych,
2. 2 bezpośrednich dystrybutorów (pierwszych wprowadzających na rynek) mieszanin chemicznych,
3. 34 dalszych dystrybutorów substancji i mieszanin chemicznych,
4. 1 producent produktów biobójczych,
5. 28 podmiotów wprowadzających do obrotu produkty biobójcze,
6. 2 podmioty wprowadzające do obrotu prekursorzy narkotykowe kategorii 2 i 3,
7. 2 wytwórców produktów kosmetycznych,
8. 23 obiekty obrotu produktami kosmetycznymi (w tym 5 hurtownie i 18 sklepów).

W 2024 roku przeprowadzono 45 kontroli w zakresie nadzoru nad chemikaliami:

1. 14 kontroli w zakresie nadzoru nad substancjami i mieszaninami chemicznymi,
2. 12 kontroli w zakresie nadzoru nad produktami biobójczymi,
3. 2 kontrole w zakresie nadzoru nad wprowadzaniem do obrotu prekursorów narkotykowych kategorii 2 i 3,
4. 17 kontroli w zakresie nadzoru nad produktami kosmetycznymi.

W 2024 roku poza bieżącym nadzorem nad chemikaliami prowadzono czynności kontrolne dotyczące określonych grup produktów:

1. w zakresie produktów biobójczych szczególnym nadzorem objęto produkty stosowane do usuwania glonów w basenach kąpielowych, akwariach i innych wodach oraz produkty biobójcze stosowane do zwalczania gryzoni i insektów. Podczas kontroli w/w produktów nie stwierdzono nieprawidłowości. Przykładowy produkt biobójczy stosowany do zwalczania gryzoni skontrolowany w 2024 roku przedstawiono na zdjęciu poniżej.

Fot. 3. Przykładowy produkt biobójczy stosowany do zwalczania gryzoni skontrolowany w roku 2024

2. w zakresie produktów kosmetycznych szczególnym nadzorem objęto produkty zgłoszone we wspólnotowym Systemie Szybkiej Wymiany Informacji o Produktach Niebezpiecznych (RAPEX) jako skażone mikrobiologicznie. Nie stwierdzono nieprawidłowości w przedmiotowym zakresie - obecności w obrocie zakwestionowanych produktów. Przykładowy produkt kosmetyczny zgłoszony w systemie RAPEX skontrolowany w 2024 roku przedstawiono na zdjęciu poniżej.

Fot. 4. Przykładowy produkt kosmetyczny zgłoszony w systemie RAPEX skontrolowany w roku 2024

W 2024 roku w zakresie nadzoru nad chemikaliami stwierdzono następujące nieprawidłowości w postaci udostępniania na rynku produktów kosmetycznych do stylizacji włosów (4 rodzaje) bez oznakowania w języku polskim, przez 2 podmioty gospodarcze za pośrednictwem platformy sprzedaży internetowej.

W związku ze sprawowanym nadzorem nad chemikaliami w 2024 roku nie wydano żadnej decyzji. Postępowanie dotyczące nakazu wycofania z rynku produktów kosmetycznych nieoznakowanych w języku polskim będzie kontynuowane w 2025 roku.

Przykładowy produkt kosmetyczny zakwestionowany w 2024 roku z uwagi na brak zapewnienia oznakowania w języku polskim przedstawiono na zdjęciu poniżej.

Fot. 5. Produkt kosmetyczny bez oznakowania w języku polskim zakwestionowany w 2024 roku

Nadzór nad środkami zastępczymi

W 2024 roku w zakresie nadzoru nad środkami zastępczymi szczególnym nadzorem objęto punkty sprzedaży oferujące asortyment oparty na produktach konopnych oraz na e-papierosach, wobec podejrzenia, że w punktach tych mogą być wprowadzane do obrotu środki zastępcze.

Przeprowadzono 5 kontroli w 4 tego typu obiektach - nie stwierdzono w asortymencie produktów, co do których zachodziłoby uzasadnione podejrzenie, że mogą być środkami zastępczymi.

Prowadzenie przedmiotowych kontroli miało również związek z pojawieniem się na rynku. dopalaczy zawierających fentanyl oraz produktów wytwarzanych na bazie muchomora czerwonego (np. w postaci żelków, galaretek czy waporyzatorów z muscymolem, a także pre-rollsów zmieszanych z kwiatem konopi i muscymolem), zawierającego kwas ibotenowy, muscymol i muskazon. Substancje te wykazują działanie na ośrodkowy układ nerwowy i stanowią zagrożenie dla zdrowia i życia. Na terenie Polski odnotowano przypadki zatruc dopalaczami zawierającymi w/w substancje, w tym przypadki śmiertelne.

W wyniku przeprowadzonych kontroli na terenie powiatu ostrowskiego nie stwierdzono w obrocie produktów, co do których istniałoby uzasadnione podejrzenie, że mogą stanowić środki zastępcze, w tym zawierające w/w substancje.

Ponadto w celu identyfikacji punktów sprzedaży na terenie powiatu ostrowskiego, w których mogą być wprowadzane do obrotu środki zastępcze, utrzymywano współpracę z Komendą Powiatową Policji w Ostrowie Wielkopolskim.

W 2024 roku nie otrzymano od podmiotu wykonującego działalność leczniczą oraz przeprowadzającego badania pośmiertne na terenie powiatu ostrowskiego (Zespół Zakładów Opieki Zdrowotnej w Ostrowie Wielkopolskim) zgłoszeń zatruc spowodowanych zażyciem środków zastępczych lub nowych substancji psychoaktywnych.

W 2024 roku kontynuowano prowadzenie działań profilaktycznych w zakresie zażywania środków zastępczych, w celu podnoszenia świadomości społecznej na temat niebezpieczeństw powodowanych przez środki zastępcze:

1. w siedzibie Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Ostrowie Wielkopolskim umieszczono na tablicach informacyjnych oraz w miejscach przyjmowania interesantów ulotki i broszury edukacyjne: *Dopalacze to śmierć, Stop dopalaczom! Nowe narkotyki, Uwaga rodzice! Nowe narkotyki, Dopalacze! Wypalacze! Nasze dzieci zagrożenia, Stop dopalaczom! Biorąc - nie jesteś sobą!, Nowe narkotyki. Czy znasz prawdę o dopalaczach?, Nowe narkotyki - dopalacze. Informator dla rodziców, nauczycieli i pedagogów, Muchomor czerwony jako środek zastępczy;*
2. na stronie www PSSE oraz na profilach PSSE w serwisie Facebook umieszczono w/w ulotki i broszury edukacyjne;
3. w podlegających nadzorowi zakładach pracy oraz w obiektach sprzedaży e-papierosów i produktów konopnych prowadzono pogadanki tematyczne oraz dystrybucję w/w ulotek i broszur edukacyjnych.

Przykład działań profilaktycznych w zakresie środków zastępczych podjętych w siedzibie PSSE w Ostrowie Wielkopolskim w 2024 roku przedstawiono na zdjęciu poniżej.

Fot. 6. Przykład działań profilaktycznych w zakresie środków zastępczych podjętych w 2024 roku

SEKCJA HIGIENY DZIECI I MŁODZIEŻY

Sekcja Higieny Dzieci i Młodzieży nadzorowała publiczne i niepubliczne obiekty nauczania i wychowania. Pod nadzorem w 2024 roku znajdowały się 168 placówek:

1. 11 żłobków,
2. 3 kluby dziecięce,
3. 44 przedszkola,
4. 1 punkt przedszkolny,
5. 60 szkół podstawowych,
6. 9 zespołów szkolno-przedszkolnych,
7. 16 zespołów szkół,
8. 1 branżowa szkoła I stopnia,
9. 5 liceów ogólnokształcących,
10. 3 szkoły policealne,
11. 1 szkoła wyższa,
12. 14 innych placówek oświatowo-wychowawczych (w tym: Zespół Szkół Muzycznych, Młodzieżowy Dom Kultury, schroniska młodzieżowe, kryte place zabaw dla dzieci, ogród jordanowski, internat medyczny, bursy szkolne, specjalny ośrodek wychowawczy dla dzieci, poradnie psychologiczno-pedagogiczne, Placówka Wsparcia Dziecka i Rodziny).

W roku 2024 przeprowadzono 145 kontroli, w tym 63 kontrole z zakresu bieżącego stanu sanitarno-higienicznego ze szczególnym uwzględnieniem: bezpiecznych i higienicznych warunków korzystania z placów zabaw, zapewnienia warunków do utrzymania higieny osobistej i zapewnienia ciepłej i bieżącej wody w obiektach kontrolowanych.

Wykonano także 82 kontrole dodatkowe, które dotyczyły kontroli obiektów letniego i zimowego wypoczynku dzieci i młodzieży, kontroli interwencyjnych, kontroli sprawdzających dotyczących wykonania zaleceń decyzji oraz kontroli tematycznych dotyczących:

1. obciążenia uczniów ciężarem tornistrów w szkołach podstawowych,
2. oceniających dostosowanie mebli edukacyjnych do zasad ergonomii i warunków antropometrycznych uczniów w szkołach i dzieci w przedszkolach
3. wydania decyzji potwierdzającej spełnienie wymagań sanitarno-lokalowych w żłobkach,
4. związanych z wydaniem opinii potwierdzających spełnienie bezpiecznych i higienicznych warunków nauki i pracy do prowadzenia zajęć w szkole policealnej i punkcie przedszkolnym,
5. związanych z przygotowaniem obiektów wypoczynku dzieci i młodzieży przed rozpoczęciem sezonu letniego,
6. związanych z przygotowaniem obiektów do nowego roku szkolnego.

Oceniano bezpieczne i higieniczne warunki pobytu dzieci i młodzieży w powyższych placówkach, zgodnie z obowiązującym *rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 grudnia 2002 roku w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach*.

W 2024 roku oddano do użytku nowy budynek Zespołu Szkół w Cieszynie z całkowitym dostosowaniem obiektu do osób niepełnosprawnych (toalety dla osób niepełnosprawnych, obiekt bez barier architektonicznych). Dwie placówki: Szkoła Podstawowa w Daniszynie i Zespół Szkolno-Przedszkolny w Słaborowicach zostały generalnie wyremontowane i rozbudowane o nowe sale lekcyjne. Szkołę Podstawową w Rososzycy rozbudowano o nowy blok sportowy z całym zapleczem sanitarnym oraz o dodatkowe sale lekcyjne. Do Zespołu Szkół w Odolanowie dobudowano nową krytą pływalnię z łącznikiem do szkoły.

W roku 2024 oceniono dostosowanie mebli przedszkolnych i szkolnych do wzrostu przedszkolaków i uczniów. Dokonano analizy 406 stanowisk pracy przedszkolaka – stwierdzono, iż 93 dzieci siedzi nieprawidłowo. Dokonano analizy 903 stanowisk pracy ucznia – stwierdzono, iż 26 uczniów siedzi nieprawidłowo. W trakcie kontroli przedszkoli i szkół udziela się instruktażu dyrektorom placówek w zakresie dostosowania mebli do wzrostu dzieci, ich prawidłowego

oznakowania, oraz nabywania nowych mebli z certyfikatem zgodnie z Polską Normą PN-ISO 1729-1:2016-02 dotyczącą wymiarów funkcjonalnych mebli szkolnych i przedszkolnych.

Podczas kontroli szkół poddawano analizie plany zajęć dydaktyczno-wychowawczych. Oceniono rozkłady zajęć lekcyjnych w 361 oddziałach w 31 szkołach. Stwierdzono, że w 108 oddziałach (dotyczyło 23 szkół) nie zostały uwzględnione zasady higieny pracy umysłowej w zakresie równomiernego rozłożenia zajęć dydaktycznych w poszczególnych dniach tygodnia. 15 szkół zapewnia wszystkie przerwy 10 minutowe i przynajmniej jedną przerwę dłuższą, 15 szkół zapewnia przerwy krótsze niż 10 minut i co najmniej jedną przerwę 15-20 minutową. Krótsze przerwy niż 10 minut w placówkach są spowodowane dojazdami dzieci z innych miejscowości do szkół komunikacją miejską.

32 szkoły ze skontrolowanych zapewnia dostęp do wody pitnej na terenie placówki.

Skontrolowane szkoły zapewniły uczniom miejsce na pozostawienie części podręczników i przyborów szkolnych - szafki z indywidualnymi skrytkami, półki w salach lekcyjnych, regały w bibliotece, a przedszkola zapewniły dzieciom półki w salach zajęć na podręczniki i prace plastyczne.

W roku 2024 dokonano oceny obciążenia uczniów ciężarem tornistrów szkolnych w 10 szkołach podstawowych. Badaniu poddano 890 uczniów spośród których: 347 uczniów posiadało tornistry, których waga nie przekraczała 10% masy ciała, 301 uczniów posiadało tornistry, których waga mieściła się w granicy pomiędzy 10%-15% masy ich ciała, a 131 uczniów posiadało tornistry, których waga przekraczała 15% masy ich ciała – co stanowiło ok. 15% uczniów zbadanych (wynik nieprawidłowy). W tej grupie znajdują się głównie uczniowie klas 1-4. Podczas dokonywanych pomiarów ciężaru tornistrów przeprowadzano instruktaż prawidłowego noszenia i pakowania tornistrów. Szkoły zapewniały uczniom miejsce na pozostawienie części podręczników i przyborów szkolnych (indywidualne szafki a w klasach 1-3 dodatkowo zapewniano półki w salach lekcyjnych). Ponadto dyrektorom placówek pozostawiano ulotki „Zalecenia dotyczące tornistrów szkolnych” skierowane do rodziców dzieci i nauczycieli.

Wyk. 5. Ocena obciążenia uczniów ciężarem tornistrów szkolnych

Coraz więcej kontrolowanych placówek posiada atesty i certyfikaty na wyposażenie – meble szkolne (stoły, krzesła) – 84% i przedszkolne (stoły, krzesła) – 94%, sprzęt na placach zabaw – 100%, sprzęt sportowy w szkołach – 87%.

Sekcja Higieny Dzieci i Młodzieży dokonuje pomiarów temperatur w salach zajęć w okresie grzewczym, gdyż zgodnie z *rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 grudnia 2002 roku w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach*: „w pomieszczeniach, w których odbywają się zajęcia powinno zapewnić się temperaturę, co najmniej 18° C”. Temperatura mierzona w kontrolowanych placówkach w okresie grzewczym była wszędzie prawidłowa.

Oceniano również stan sanitarno-higieniczny sprzętu sportowego wykorzystywanego podczas lekcji WF (materace, kozy) oraz zabawek i sprzętu używanego do prowadzenia zajęć z dziećmi w żłobkach i przedszkolach.

W roku szkolnym skontrolowano wszystkie zaplanowane do kontroli obiekty, a niektóre dodatkowo pod kątem przygotowania szkół do nowego roku szkolnego 2024/2025. W trakcie przeprowadzonych kontroli w czerwcu, lipcu i sierpniu stwierdzono podjęcie przez szkoły prac porządkowych i remontowych. Dokonano 35 kontroli stanu bieżącego obiektów wypoczynku letniego i zimowego, tj.: półkolonii, kolonii, obozów. Stan sanitarno-higieniczny kontrolowanych obiektów nie budził zastrzeżeń.

Sekcja Higieny Dzieci i Młodzieży podczas przeprowadzanych kontroli w placówkach oświatowych i placówkach letniego wypoczynku prowadziła działania informacyjno-edukacyjne dotyczące szkodliwości napojów energetycznych, profilaktyki walki z wszawicą (pozostawiano materiały edukacyjne, tj. broszury, ulotki, plakaty oraz stanowisko Departamentu Matki i Dziecka w Ministerstwie Zdrowia w sprawie zapobiegania i zwalczania wszawicy u dzieci i młodzieży).

W ramach profilaktyki i promocji zdrowia pracownicy Sekcji Higieny Dzieci i Młodzieży przeprowadzili prelekcję z użyciem prezentacji na temat wszawicy skierowaną do rodziców dzieci przedszkolnych podczas zebrania ogólnego z rodzicami w jednym z ostrowskich przedszkoli. Prelekcja i prezentacja dotyczyły dobrych nawyków higienicznych i profilaktyki wszawicy, tj. wczesne wykrycie obecności, zapobieganie rozprzestrzenianiu i szybka eliminacja pasożyta wśród przedszkolaków. Uczestnicy otrzymali materiały edukacyjne na temat wszawicy: „*Wszystko o wszawicy*”.

Podczas kontroli tematycznych, tj. oceny obciążenia uczniów ciężarem tornistrów, prowadzono działania informacyjno-edukacyjne wśród uczniów i nauczycieli. Pozostawiano dyrektorom szkół ulotki „*Zalecenia dotyczące tornistrów szkolnych*”, a każdy uczeń otrzymał ulotkę ze wskazówkami dotyczącymi prawidłowego pakowania i noszenia tornistra oraz z wpisaną wagą pełnego tornistra. Podczas kontroli placówek letniego wypoczynku pozostawiano materiały edukacyjne w postaci ulotek „*Patent na bezpieczne wakacje*”.

W minionym roku Sekcja Higieny Dzieci i Młodzieży wydała 2 decyzje potwierdzające spełnienie wymagań sanitarno-lokalowych w żłobku, 2 opinie sanitarno-higieniczne na placówki oświatowe oraz 3 decyzje administracyjne w związku ze stwierdzonymi podczas kontroli nieprawidłowościami w zakresie stanu sanitarno-higienicznego w szkołach

SEKCJA ZAPOBIEGAWCZEGO NADZORU SANITARNEGO

Zasadniczym celem działalności Sekcji Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego jest prowadzenie działań profilaktycznych zmierzających do zapobiegania możliwości powstawania zagrożeń dla bezpieczeństwa sanitarnego i zdrowia ludzi na różnych etapach procesu inwestycyjnego.

Zakres działania Sekcji został określony w art. 3 ustawy z dnia 14 marca 1985 roku o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (Dz. U. z 2024 r. poz. 416) i przekłada się bezpośrednio na poprawę stanu sanitarno-higienicznego powiatu.

Do głównych zadań Sekcji w roku 2024 należało:

1. W ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko:
 - uzgodnienie dotyczące odstąpienia od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko,
 - uzgodnienie zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko,
 - opiniowanie projektu dokumentu wraz z prognozą oddziaływania na środowisko.
2. Uzgadnianie projektów decyzji o warunkach zabudowy oraz lokalizacji inwestycji celu publicznego pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych.
3. Wydawanie opinii co do potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko, a w przypadku stwierdzenia takiej potrzeby – co do zakresu raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko.
4. Wydawanie opinii w sprawie uzgodnienia warunków realizacji przedsięwzięcia przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach.
5. Uzgadnianie pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych dokumentacji projektowych dotyczących m.in. budowy oraz zmiany sposobu użytkowania obiektów budowlanych.
6. Wydawanie oceny higienicznej na zastosowanie materiałów lub wyrobów stosowanych w procesach uzdatniania i dystrybucji wody.
7. Uczestniczenie w dopuszczeniu do użytkowania obiektów budowlanych.
8. Wydawanie innych decyzji, postanowień i opinii.

Zadania wykonywane w ramach sprawowania Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego podejmowane były wyłącznie na wniosek organów administracji publicznej lub zainteresowanych podmiotów i miały na celu eliminowanie nieprawidłowości natury sanitarnej już na etapie planowania, projektowania, realizacji i dopuszczenia do użytkowania obiektów budowlanych zlokalizowanych na terenie powiatu ostrowskiego.

W roku sprawozdawczym 2024 liczba zajętych stanowisk w formie postanowienia, opinii sanitarnej lub pisma wyniosła 856. W związku z prowadzonymi postępowaniami za czynności wykonywane w ramach Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego wydano ogółem 229 decyzji płatniczych.

Istotnym elementem w działalności Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego było uzgadnianie w ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego i studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego. Podstawą tych uzgodnień były projekty uchwał oraz prognozy oddziaływania na środowisko. W zakresie planowania przestrzennego działania Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego polegały na uzgadnianiu dotyczącym: zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko w ilości 21, opiniowaniu projektu dokumentu wraz z prognozą oddziaływania na środowisko w ilości 8.

W roku 2024 organy administracji prowadzące postępowanie dotyczące konieczności przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko oraz sporządzenia raportu o oddziaływaniu na środowisko zasięgały opinii Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Ostrowie Wielkopolskim w ilości 87 spraw.

W roku sprawozdawczym prowadzone postępowania dotyczyły głównie budowy osiedli mieszkaniowych, rozbudowy gospodarstw rolnych, budowy budynków inwentarskich, budowy

biogazowni rolniczej, budowy obiektów infrastruktury technicznej, budowy instalacji zbiornikowych na terenie istniejących przedsiębiorstw, budowy zespołu elektrowni wiatrowych.

O potrzebie przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko orzekano dla przedsięwzięć, których charakterystyka wskazywała na duże prawdopodobieństwo, że będą one źródłem znaczących negatywnych oddziaływań zagrażających zdrowiu i życiu ludzi.

Ponadto w ramach postępowań dotyczących oceny oddziaływania na środowisko wydano 12 opinii dotyczących warunków realizacji przedsięwzięcia przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach. Przedmiotowe decyzje dotyczyły między innymi: rozbudowy istniejących gospodarstw rolnych o dodatkowe obiekty hodowlane, budowy nowych budynków inwentarskich, budowy instalacji do kataforetycznej obróbki metali na terenie istniejącego przedsiębiorstwa, budowy biogazowni rolniczej, budowy osiedli mieszkaniowych.

Ocena przestrzegania wymagań higienicznych i zdrowotnych na etapie projektowania obiektów budowlanych oparta była na analizie dokumentacji projektowej przedstawionej do uzgodnienia. W roku 2024 dokonano 117 uzgodnień dokumentacji projektowych, pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych, które dotyczyły między innymi: sieci wodociągowych, gabinetów kosmetycznych, fryzjerskich, budynków usługowych, lokali handlowych, budynków przedszkoli, obiektów gastronomicznych, przebudowy stacji uzdatniania wody.

W roku 2024 pracownicy Sekcji Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego przeprowadzili łącznie 70 kontroli obiektów, w tym 1 kontrolę w trakcie budowy. W ramach tych czynności wydano 69 opinii sanitarnych dotyczących dopuszczenia do użytkowania obiektu budowlanego. Do oddanych do użytku obiektów należały między innymi następujące inwestycje:

1. przebudowa i rozbudowa budynku szpitala publicznego – rozbudowa oddziału neonatologicznego w Ostrowie Wielkopolskim przy ul. Limanowskiego 20-22,
2. budowa krytej pływalni wraz z łącznikiem do Szkoły Podstawowej w ramach zadania „Budowa pierwszej przyszkolnej ogólnodostępnej krytej pływalni na terenie Gminy i Miasta Odolanów”,
3. rozbudowa i przebudowa starego kina na Centrum Aktywności Społecznej przy ul. Mostowej w Nowych Skalmierzycach,
4. budowa budynku Zespołu Szkół w Cieszynie,
5. rozbudowa istniejącego schroniska dla bezdomnych zwierząt,
6. rozbudowa istniejących budynków oświatowych po ich przebudowie i rozbudowie,
7. apteki,
8. gabinety kosmetyczne i fryzjerskie,
9. sklepy spożywcze i obiekty gastronomiczne,
10. obiekty usługowe, produkcyjne i magazynowe.

Fot. 7. Oddział neonatologiczny na terenie ZZOZ w Ostrowie Wielkopolskim

Fot. 8. Oddział neonatologiczny na terenie ZZOZ w Ostrowie Wielkopolskim

Fot. 9. Zespół Szkół w Cieszynie

Fot. 10. Zespół Szkół w Cieszynie

Ponadto w roku 2024 zajęto stanowisko w innych sprawach w ilości 542, które dotyczyły: wydania 42 ocen higienicznych na zastosowanie materiałów do budowy sieci wodociągowych oraz materiałów użytych do prac remontowych na stacjach uzdatniania wody oraz wydania 500 postanowień dotyczących warunków zabudowy i zagospodarowania terenu lub lokalizacji inwestycji celu publicznego.

Realizując swoje ustawowe obowiązki Sekcja Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego w swoich działaniach eliminowała potencjalne uciążliwości oraz zagrożenia dla zdrowia i życia ludzi, które mogłyby zaistnieć w wyniku nieodpowiedniego pod względem higieniczno-sanitarnym planowania lub prowadzenia procesów inwestycyjnych bez zachowania właściwych warunków sanitarnych i zdrowotnych.

OŚWIATA ZROWOTNA I PROMOCJA ZDROWIA

Do zadań Stanowiska Pracy ds. Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia w roku minionym należało: realizacja interwencji programowych i nieprogramowych (akcje, konkursy, festyny), prowadzenie działalności kontrolnej poprzez organizowanie wizytacji oraz działalności edukacyjno-szkoleniowej, a także prowadzenie innych zadań z zakresu profilaktyki i promocji zdrowia.

Interwencje programowe

1. Ogólnopolski Program Edukacyjny **„Trzymaj Formę!”** – dotyczył kształtowania prozdrowotnych nawyków wśród młodzieży szkolnej poprzez promowanie zasad prawidłowego odżywiania i aktywności fizycznej. Program skierowany był dla uczniów klas V – VIII szkół podstawowych. W 2024 roku w realizacji programu uczestniczyło 45 szkół podstawowych z powiatu ostrowskiego. Do konkursu wiedzy o zdrowym stylu życia pt. *„Trzymaj Formę!”* zgłosiło się 11 szkół podstawowych, na II etap powiatowy konkursu zostało zakwalifikowanych 5 uczniów z trzech szkół podstawowych.
2. Ogólnopolski Program Edukacyjny **„Skąd się biorą produkty ekologiczne?”** dedykowany dla dzieci 5-6 letnich. Celem programu było zwiększanie świadomości i wiedzy na temat rolnictwa ekologicznego oraz budowanie właściwych nawyków żywieniowych od najmłodszych lat. W projekcie udział wzięło 19 przedszkoli, w tym 862 odbiorców – dzieci i ich rodziców.
W ramach programu dla przedszkolaków zorganizowano konkurs pt. *„EKO jest lepsze”* – polegał na grupowym przygotowaniu pracy plastycznej na temat rolnictwa ekologicznego, produktów ekologicznych i promowania zdrowego stylu życia.
Zadanie konkursowe polegało na przygotowaniu przez:
 - 1) dzieci w wieku 3-4 lat pracy plastycznej przedstawiającej ekologiczną hodowlę zwierząt (np. zagrodę dla zwierząt, pasiekę lub staw rybny i inne),
 - 2) dzieci w wieku 5-6 lat pracy plastycznej przedstawiającej ekologiczne gospodarstwo (np. domostwo i budynki gospodarcze, zagrody, sady i inne).W etapie powiatowym konkursu I miejsce zajęły dzieci z Publicznego Przedszkola w Sobótce – grupa Biedronki, II miejsce dzieci z Przedszkola Sowy i Sówki w Ostrowie Wielkopolskim – grupa Radosne Sowy, III miejsce Przedszkole nr 14 w Ostrowie Wielkopolskim – grupa Motylki.
Laureatem II miejsca na etapie wojewódzkim konkursu pod tytułem *„EKO jest lepsze!”* zostały dzieci z Publicznego Przedszkola w Sobótce.
3. Wojewódzki Program Edukacyjny opracowany przez WSSE Poznań **„Mamo, Tato co Wy na to ?”** dla dzieci 5-6 letnich był realizowany w 40 przedszkolach powiatu ostrowskiego dla 2 357 dzieci i ich rodziców. Program miał na celu ukształtowanie prawidłowych nawyków i umiejętności prozdrowotnych wśród dzieci 5 i 6 letnich, ich rodziców i opiekunów oraz umacnianie właściwych zachowań sprzyjających zdrowiu fizycznemu, psychicznemu i społecznemu.
4. Wojewódzki Program Edukacyjny **„Wybierz Życie – Pierwszy Krok”** dotyczący profilaktyki raka szyjki macicy, realizowany w szkołach ponadpodstawowych liczba szkół ponadpodstawowych biorących udział w programie – 8, liczba odbiorców realizujących program – 1 426 uczniów w powiecie ostrowskim.
5. Wojewódzki Program Przedszkolnej Edukacji Antynikotynowej pt. **„Czyste Powietrze Wokół Nas”** – skierowany dla dzieci w wieku 5-6 lat. Celem programu był wzrost umiejętności dzieci w zakresie radzenia sobie w sytuacjach, gdy dorośli palą przy nich tytoń. W roku szkolnym 2023/24 program realizowały 32 przedszkola/ oddziały przedszkolne w szkołach podstawowych. Liczba odbiorców programu 1 170 przedszkolaków i ich rodziców w powiecie ostrowskim.
6. Wojewódzki Projekt Edukacyjny pt. **„Talerz Zdrowego Żywienia”** (pilotażowa edycja) skierowany był do dzieci w wieku przedszkolnym 5-6 lat i wczesnoszkolnym klas I-III szkół

podstawowych. Celem projektu była popularyzacja wiedzy na temat grup produktów żywnościowych, odpowiedniej ich proporcji w zbilansowanej diecie oraz budowanie właściwych nawyków żywieniowych.

W okresie od października do grudnia 2024 roku przeprowadzono 5 pogadań, w tym 3 w klasach I-III dla 59 uczniów szkół podstawowych oraz 2 w przedszkolach dla 49 dzieci w wieku 5-6 lat.

Fot. 11. Projekt Talerz Zdrowego Żywienia

Fot. 12. Projekt Talerz Zdrowego Żywienia w Publicznym Przedszkolu w Daniszynie

Fot. 13. Projekt Talerz Zdrowego Żywienia w Publicznym Przedszkolu w Daniszynie

7. **„Bieg po zdrowie”** - program antytytoniowej edukacji zdrowotnej dla uczniów klas IV szkoły podstawowej. W programie wzięło udział 17 szkół w powiecie tj. 784 uczniów i ich rodziców.
8. **„ARS-czyli jak dbać o miłość”** - skierowany do uczniów szkół ponadpodstawowych, ich rodziców oraz nauczycieli. Celem programu było ograniczenie używania tytoniu, alkoholu i innych substancji psychoaktywnych przez kobiety w wieku prokreacyjnym, tj. między 15 a 49 rokiem życia. Ponadto, celem programu było dostarczenie uczestnikom wiedzy pomocnej w kształtowaniu zdrowego stylu życia, kształtowanie umiejętności, kompetencji oraz postaw pomocnych w unikaniu używania substancji psychoaktywnych. Program miał charakter krajowy. Na terenie naszego powiatu realizowany był w 7 szkołach ponadpodstawowych. W programie uczestniczyło 537 uczniów i ich rodziców.
9. **Krajowy Program Zwalczania AIDS i Zapobiegania Zakażeniom HIV** – realizacja zadań m.in.
- 1) W ramach organizacji obchodów **„Światowego Dnia AIDS”** przeprowadzono 2 prelekcje w szkołach ponadpodstawowych: w Zespole Szkół Energetyczno-Budowlanych przy ul. Wolności 23 w Ostrowie Wielkopolskim oraz w Zespole Szkół Ekonomicznych przy

ul. Partyzanckiej 29 w Ostrowie Wielkopolskim. Na lekcjach odbyła się prezentacja multimedialna dotycząca wiedzy na temat HIV/AIDS oraz prelekcja filmu profilaktycznego „Fryzjerzy Świata wobec AIDS”. Celem akcji było przekazanie informacji na temat: co to jest HIV/AIDS?, zachowań ryzykownych, terapii leczenia (ARV), danych epidemiologicznych w Polsce i w województwie wielkopolskim, adresów punktów konsultacyjno–diagnostycznych. Zwrócono uwagę na akceptację i prawa osób chorych na HIV/AIDS.

Do Dyrektorów 12 Szkół Ponadpodstawowych powiatu ostrowskiego oraz redakcji gazety *Kurier Ostrowski* przesłano pismo informujące, celem włączenia się w działania na rzecz „Światowego Dnia AIDS”. Informację o obchodach Światowego Dnia AIDS - przypadającego corocznie w dniu 1 grudnia - zamieszczono na stronie internetowej oraz Facebooku Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Ostrowie Wielkopolskim.

**Fot. 14. Światowy Dzień AIDS
w Zespole Szkół Budowlano-Energetycznych
w Ostrowie Wielkopolskim**

**Fot. 15. Światowy Dzień AIDS
w Zespole Szkół Budowlano-Energetycznych
w Ostrowie Wielkopolskim**

- 2) Współorganizacja konkursów dla młodzieży szkolnej; W roku szkolnym 2024 odbyła się XXII edycja konkursu dotyczącego profilaktyki HIV/AIDS. Zadanie konkursowe polegało na przygotowaniu przez uczniów plakatu zachęcającego do wykonania testu na HIV po każdej sytuacji ryzykownej pod hasłem „Nie daj szansy AIDS” dla uczniów szkół ponadpodstawowych.

W konkursie na szczeblu powiatowym udział wzięły 3 szkoły ponadpodstawowe, z powiatu ostrowskiego. Spośród nadesłanych 5 prac wybrano laureatów I, II i III miejsca.

**Fot. 16. I miejsce praca uczennicy
Zespołu Szkół Budowlano-Energetycznych
w Ostrowie Wielkopolskim**

**Fot.17. II miejsce praca uczennicy
Zespołu Szkół Budowlano-Energetycznych
w Ostrowie Wielkopolskim**

Fot. 18. III miejsce praca uczennicy Zespołu Szkół Ekonomicznych im. Józefa Gniazdowskiego w Ostrowie Wielkopolskim

Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Ostrowie Wielkopolskim ufundowała nagrody w etapie powiatowym dla laureatów konkursu.

- 3) Organizacja warsztatów MLZ – **Młodzieżowi Liderzy Zdrowia – Kontra HIV**. Grupa 37 uczniów klasy II w I Liceum Ogólnokształcącym im. ks. J. Kompały i W. Lipskiego w Ostrowie Wielkopolskim. Młodzież uczestniczyła w warsztatach edukacyjnych, wykształciła umiejętność określenia ryzyka zakażenia wirusem HIV i asertywnego zachowania. Podczas warsztatów odbyły się badania ankietowe, prezentacja multimedialna oraz przedstawiono film profilaktyczny. Uczestnicy szkolenia otrzymali dyplomy ukończenia szkolenia „Młodzieżowego Lidera Zdrowia – Kontra HIV” wraz z pakietem materiałów informacyjno-edukacyjnych, uprawniające do przekazywania wiedzy o HIV/AIDS wśród rówieśników.

Fot. 19. Warsztaty MLZ kontra HIV w I Liceum Ogólnokształcącym w Ostrowie Wielkopolskim

Fot. 20. Warsztaty MLZ kontra HIV w I Liceum Ogólnokształcącym w Ostrowie Wielkopolskim

10. Profilaktyka Palenia Tytoniu

- 1) Obchody „Światowego Dnia bez Tytoniu” przypadającego co roku w dniu 31 maja odbyły się w Zespole Szkół Usługowych w Ostrowie Wielkopolskim. Uczniom udostępniono prezentację na temat szkodliwości papierosów tradycyjnych, e-papierosów oraz filmy edukacyjne pt. „Nikotynizm”, „Mówię wam nie warto”, „Używki, a codzienność”. Odbyła się pogadanka o szkodliwości palenia papierosów tradycyjnych i e-papierosów przy jednoczesnym zwróceniu uwagi na aspekt ekologiczny, ekonomiczny społeczny i prawny. Podczas zajęć obecnych było 80 uczniów. W sali lekcyjnej podczas przerwy na przygotowanym przez pracowników Oświaty Zdrowotnej

i Promocji Zdrowia stoisku informacyjno-edukacyjnym prowadzono dystrybucję materiałów edukacyjnych o tematyce antynikotynowej. Podczas akcji promowano zdrowy styl życia wolny od dymu tytoniowego, rozmawiano na temat skutków zdrowotnych biernego i czynnego palenia.

Fot. 21. Światowy Dzień Bez Tytoniu w Zespole Szkół Usługowych w Ostrowie Wielkopolskim

Fot. 22. Światowy Dzień Bez Tytoniu w Zespole Szkół Usługowych w Ostrowie Wielkopolskim

- 2) W ramach „Światowego Dnia bez Tytoniu”, podczas Wojewódzkiego Festynu Sportowo – Rekreacyjnego OHP pod nazwą „Bezpiecznie – zdrowo – na sportowo”, którego organizatorem była Wielkopolska Wojewódzka Komenda OHP oraz Hufiec Pracy 15-4 Ostrów Wielkopolski, pracownicy Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia włączyli się w akcję informacyjno-edukacyjną (stoisko) na terenie Miejskiego Ośrodka Sportu i Rekreacji „Piaski-Szczygliczka” w Ostrowie Wielkopolskim. W Festynie uczestniczyło 21 drużyn w składzie trzyosobowym oraz ich opiekunowie. Podczas akcji młodzież, opiekunowie, osoby chętne mogły sobie zmierzyć zawartość tlenku węgla w wydychanym powietrzu za pomocą smokerlyzera. Wykonano 35 takich badań. Prowadzono rozdawnictwo ulotek o tematyce antynikotynowej, promując życie wolne od dymu tytoniowego oraz e-papierosów.

Fot. 23. Akcja informacyjno-edukacyjna OHP w Ostrowie Wielkopolskim

Fot. 24. Akcja informacyjno-edukacyjna OHP w Ostrowie Wielkopolskim

- 3) Obchody „Światowego Dnia Rzucania Palenia” przypadającego w trzeci czwartek miesiąca listopada – w Zespole Szkół Usługowych w Ostrowie Wielkopolskim, zorganizowano pogadankę i punkt informacyjno-edukacyjny dla 56 uczniów. W ramach akcji pracownicy Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia przeprowadzili prezentację na temat szkodliwości czynnego i biernego palenia. Uczniowie obejrżeli również film nt. szkodliwości e-papierosów pt.: „*Palisz e-papierosy – powinieneś to zobaczyć*”. Młodzież poinformowano o przestrzeganiu ustawy o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych, informując o przepisie, na mocy którego palenie e-papierosów zakazane jest w miejscach publicznych (tak, jak tradycyjnego tytoniu). Uczestnicy pogadanki zaopatrzyli się w ulotki edukacyjne zniechęcające do palenia tytoniu.

Fot. 25. Obchody Światowego dnia Rzucania Palenia w Zespole Szkół Usługowych w Ostrowie Wielkopolskim

Fot. 26. Światowy Dzień Bez Tytoniu w Zespole Szkół Usługowych w Ostrowie Wielkopolskim

Ponadto dnia 21 listopada 2024 roku w Przychodni PROVITA w Ostrowie Wielkopolskim zorganizowano punkt informacyjno-edukacyjny. Pracownicy Oświaty i Promocji Zdrowia przeprowadzali rozmowy z osobami przebywającymi w przychodni na temat zdrowego stylu życia, szkodliwości czynnego i biernego palenia tradycyjnych papierosów oraz e-papierosów. Osoby te mogły zaopatrzyć się w ulotki antynikotynowe oraz zmierzyć poziom tlenu w wydechnym powietrzu.

Fot. 27. Światowy Dzień Rzucania Palenia w przychodni Provita w Ostrowie Wielkopolskim

Fot. 28. Światowy Dzień Rzucania Palenia w przychodni Provita w Ostrowie Wielkopolskim

- 4) Konkurs „*Palić, nie palić – oto jest pytanie?*” to już XXIV edycja, w której brali udział uczniowie szkół podstawowych klas V naszego powiatu. Zadanie konkursowe polegało na wykonaniu komiksu na temat palenia tytoniu, używania e-papierosów i innych wyrobów tytoniowych. Praca miała zachęcać jej odbiorców do promowania zdrowego stylu życia wolnego od palenia tytoniu i inhalowania e-papierosów, promowania niepalenia i nieużywania e-papierosów szczególnie w środowisku młodzieży szkolnej. W etapie szkolnym konkursu wzięło udział 66 uczniów, a do etapu powiatowego przeszło 14 uczniów z 14 szkół podstawowych.

Komisja konkursowa przyznała:

- a) Laureat I miejsca – Szkoła Podstawowa Nr 4 im. Królowej Jadwigi w Ostrowie Wielkopolskim.
- b) Laureat II miejsca – Szkoła Podstawowa Nr 9 im. Jana Pawła II w Ostrowie Wielkopolskim.
- c) Laureat III miejsca – Szkoła Podstawowa im. bł. ks. Jana Nepomucena Chrzana w Gostyczynie.

Praca laureata I miejsca etapu powiatowego przesłana została do WSSE w Poznaniu na dalszy etap konkursu wojewódzkiego.

- 5) W ramach profilaktyki palenia tytoniu odbyły się warsztaty **Młodzieżowych Liderów Zdrowia – Kontra Tytoń**. W zajęciach udział wzięli uczniowie VII klasy ze Szkoły Podstawowej im. Wojciecha Lipskiego w Lewkowie, grupa 25 uczniów. Wykład i zajęcia warsztatowe zostały wzbogacone o emisję filmu i prezentację multimedialną. Uczestnicy szkoleń pracowali w kilkusobowych grupach, opracowując powierzone im zagadnienia. Młodzież chętnie uczestniczyła we wszystkich aktywnościach warsztatowych także w dyskusji, dzieląc się swoimi spostrzeżeniami. Po zakończeniu szkolenia rozdano uczestnikom materiały edukacyjne (ulotki).

Fot. 29. Warsztaty MLZ-Kontra Tytoń
w Szkole Podstawowej w Lewkowie

Fot. 30. Warsztaty MLZ – Kontra Tytoń
w Szkole Podstawowej w Lewkowie

Interwencje nieprogramowe

1. W powiecie ostrowskim w wakacje 2024 roku podczas Akcji Lato, pracownicy Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia prowadzili profilaktykę w zakresie bezpiecznych wakacji. Organizatorzy wypoczynku letniego dla dzieci i młodzieży organizowali kolonie, półkolonie oraz obozy harcerskie. Na spotkaniach z uczestnikami omawiano *Profilaktykę Chorób Odkleszczowych* - jak bronić się przed kleszczami, jak ich unikać i gdzie uzyskać pomoc w razie choroby. Uczestnicy zapoznali się z instruktażem jak bezpiecznie, szybko i bezboleśnie usunąć kleszcza. Omówiono zasady bezpiecznego wypoczynku w lesie, nad wodą, w górach, w czasie burzy, podczas upałów. Omawiano profilaktykę higieny osobistej oraz jak chronić się przed szkodliwymi promieniami UV dla najmłodszych dzieci, a dla

starszych grup wiekowych tematy związane z chorobami przenoszonymi drogą płciową jak HIV/AIDS. Podczas wakacji w powiecie ostrowskim przeprowadzono 29 pogadek profilaktyczno–edukacyjnych dla dzieci i młodzieży. Uczestniczyło w nich ponad 871 dzieci i młodzieży w wieku 5-23 lat. Podczas pogadek prowadzono dystrybucję materiałów profilaktycznych na temat kleszczy, poparzeń słonecznych, higieny osobistej i zębów.

Fot. 31. Półkolonie ZHP, Stanica Harcerska „Zielona Polana” w Ostrowie Wielkopolskim

Fot. 32. Półkolonie w Szkole Podstawowej w Dębicy

Fot. 33. Półkolonie w Szkole Podstawowej w Świecy

Fot. 34. Półkolonie w Szkole Podstawowej w Świecy

Fot. 35. Półkolonie Letnie ZHP Skalmierzyce

Fot. 36. Półkolonie w Szkole Podstawowej w Przygodzicach

2. W okresie wakacyjnym w ramach współpracy z Komendą Powiatową Policji w Ostrowie Wielkopolskim:

- 1) Na Basenie Miejskim „Olimpijska” w Ostrowie Wielkopolskim przeprowadzono akcję informacyjno-edukacyjną dla dzieci, młodzieży oraz dorosłych wypoczywających na basenie - tj. około 40 osób. Z osobami zainteresowanymi/dziećmi rozmawiano na tematy prozdrowotne dotyczące higieny jamy ustnej, profilaktyki odkleszczowej, jak się chronić przed ostrym słońcem. Na stoisku profilaktycznym prowadzono dystrybucję materiałów edukacyjnych. Młodzież i osoby dorosłe otrzymały ulotki pt. „Co to są energetyki?” oraz broszurki dotyczące chorób przenoszonych drogą płciową, m.in.: HIV, kiła, HBV i HCV.
- 2) W ramach „Programu w zakresie przeciwdziałania uzależnieniu od alkoholu, tytoniu i innych środków psychoaktywnych” pracownicy OZ przeprowadzili 2 pogadanki dla uczestników obozów harcerskich na temat szkodliwości dopalaczy. Celem spotkania z młodzieżą było zwiększenie wiedzy uczestników o zagrożeniach związanych z tzw. dopalaczami i innymi substancjami psychoaktywnymi. Po pogadance uczestnicy mogli skorzystać z alkogogli i sprawdzić jak reaguje organizm ludzki po spożyciu alkoholu, gdy jest w stanie odurzenia. Młodzież mogła też zapoznać się z ulotkami tematycznymi na temat profilaktyki w zakresie przeciwdziałania uzależnieniu od alkoholu, tytoniu i dopalaczy. Informacja o działaniach w zakresie przeciwdziałania używaniu środków zastępczych pojawiła się w mediach społecznościowych Komendy Powiatowej Policji w Ostrowie Wielkopolskim i Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Ostrowie Wielkopolskim.

Fot. 37. Stanica Harcerska „Zielona Polana”
Piaski-Szczygliczka

Fot. 38. Stanica Harcerska „Zielona Polana”
Piaski-Szczygliczka

Fot. 39. Stanica Harcerska „Zielona Polana”
Piaski-Szczygliczka

Fot. 40. Stanica Harcerska „Zielona Polana”
Piaski-Szczygliczka

3. Profilaktyka Higieny Jamy Ustnej - w ramach Wojewódzkiego Projektu Edukacyjnego „**Mam zdrowe zęby!**” pracownicy OZ przeprowadzili pogadankę z instruktażem prawidłowego mycia zębów wśród wybranych najmłodszych uczniów klas 1-3 i przedszkolaków. Do przeprowadzenia zajęć w ramach projektu wykorzystano materiały: duży model szczęki ze szczoteczką, broszurę autorstwa pracowników WSSE w Poznaniu, magnesy z logiem projektu, dyplom dla uczestników spotkania – klasy, dwa wzory kalendarzyków mycia zębów oraz prezentację multimedialną „*Higiena jamy ustnej*”. Uczniowie i przedszkolaki bardzo aktywnie brali udział w działaniach podjętych w ramach Projektu Edukacyjnego „*Mam zdrowe zęby!*” – w 25 pogadankach na temat higieny jamy ustnej brało udział 840 dzieci.

Fot. 41. Przedszkole w Borowcu

Fot. 42. Szkoła Podstawowa w Ociężu

Fot. 43. Przedszkole nr 15 w Ostrowie Wielkopolskim

Fot. 44. Szkoła Podstawowa w Sobótce

4. Profilaktyka chorób odkleszczowych, w tym Projekt Edukacyjny „**Mały kleszcz - duży problem**”. Celem projektu realizowanego na terenie województwa wielkopolskiego od 2018 roku był wzrost poziomu wiedzy społeczeństwa na temat kleszczy, związanych z nimi zagrożeń oraz profilaktyki chorób odkleszczowych. Pracownicy OZ w ramach realizacji projektu przeprowadzili liczne szkolenia i pogadanki skierowane głównie do seniorów, kierowników i opiekunów dzieci i młodzieży w trakcie wypoczynku letniego. Wszelkie działanie edukacyjne połączone były z rozdawnictwem materiałów informacyjno-edukacyjnych na temat kleszczy oraz instruktażem prawidłowego ich usuwania.

Fot. 45. Szkolenie „Mały kleszcz – duży problem”
Dzienny Dom Senior + w Nowych Skalmierzycach

Fot. 46. Szkolenie „Mały kleszcz – duży problem”
Dzienny Dom Senior + w Nowych Skalmierzycach

5. Pracownicy OZ brali udział w VII **Ostrowskim Pikniku Zdrowia** organizowanym przez Urząd Miasta Ostrowa Wielkopolskiego w 3MK Arena pn. „*Żyj zdrowo i bez uzależnień*”. Na stoisku edukacyjnym prezentowano jak dbać o higienę jamy ustnej oraz udzielano porad w zakresie profilaktyki chorób odkleszczowych, dając lekcję instruktażu jak w bezpieczny, skuteczny i bez bólu sposób usuwać niebezpieczne pasożyty – kleszcze. Podczas pikniku rozdawano materiały edukacyjne.

Fot. 47. VII Piknik Zdrowia Miasta
Miasta Ostrowa Wielkopolskiego
Stoisko edukacyjno-informacyjne w 3MK Arena

Fot. 48. VII Piknik Zdrowia
Miasta Ostrowa Wielkopolskiego
Stoisko edukacyjno-informacyjne w 3MK Arena

6. **Światowy Dzień Zdrowia** - w ramach Światowego Dnia Zdrowia współorganizowano konkurs „*Warto żyć zdrowo*” dla uczniów klas III z ostrowskich szkół podstawowych. Konkurs odbył się w dniu 08.05.2024 roku w Szkole Podstawowej Nr 6 w Ostrowie Wielkopolskim. Głównym celem turnieju było propagowanie zdrowego stylu życia i wiedzy prozdrowotnej. Konkurencją zaproponowaną przez pracownika PSSE był test zawierający 15 pytań na temat higieny jamy ustnej, higieny osobistej, zdrowego odżywiania i aktywności fizycznej. Natomiast w Zespole Szkolno-Przedszkolnym w Łąkocinach odbyły się dwie pogadanki na temat:
 - 1) higieny jamy ustnej, higieny mycia rąk, zasad zdrowego odżywiania się oraz zdrowego stylu życia - w klasach I-III,
 - 2) zdrowego odżywiania się według „*Talerza Zdrowego Żywienia*”, edukacji konsumenckiej (czytanie etykiet oraz rozmieszczenie produktów w lodówce) i aktywności fizycznej - w klasach IV-VIII.

**Fot. 49. Światowy Dzień Zdrowia
w Zespole Szkolno-Przedszkolnym
w Łąkocinach**

**Fot. 50. VII Piknik Zdrowia
w Zespole Szkolno-Przedszkolnym
w Łąkocinach**

7. Zdrowotne skutki promieniowania UV – profilaktyka raka skóry „Znamie! Znam je?” - celem programu „Znamie! Znam je?” było zwiększenie świadomości młodzieży na temat czerniaka, zachęcenie do regularnego badania skóry oraz przestrzegania podstawowych zasad ochrony przez czerniakiem. W powiecie ostrowskim w roku szkolnym 2023/2024 uczestniczyło w programie 8 szkół ponadpodstawowych tj. 1310 uczniów. Pracownicy OZ podczas Akcji Lato oraz różnych pikników i festynów prozdrowotnych udzielali porad w zakresie programu „ABCDE samokontroli znamion” oraz edukacji społeczeństwa w zakresie profilaktyki nowotworów skóry i ochrony skóry przed promieniowaniem ultrafioletowym. Udzielane były proste porady na temat profilaktyki, wczesnego rozpoznawania i możliwości skutecznego leczenia nowotworów.
8. Projekt Edukacyjny pt. „Co kryją Twoje piersi?” poświęcony profilaktyce raka piersi. Celem projektu było:
 - 1) dostarczenie wiedzy dotyczącej epidemiologii występowania nowotworów piersi w województwie wielkopolskim na tle całego kraju;
 - 2) dostarczenie wiedzy na temat patogenez, czynników ryzyka i objawów chorobowych w przebiegu raka piersi;
 - 3) dostarczenie wiedzy na temat profilaktyki raka piersi (prewencji oraz badań przesiewowych).
 W ramach projektu pracownicy OZ przeprowadzili 8 szkoleń dla uczniów szkół średnich, nauczycieli, pracowników zakładów pracy oraz członków klubu senior.

**Fot. 51. Szkolenie w Zespole Szkół Usługowych
w Ostrowie Wielkopolskim**

**Fot. 52. Szkolenie w Zespole Szkół Usługowych
w Ostrowie Wielkopolskim**

**Fot. 53. Szkolenie w Mahle
w Ostrowie Wielkopolskim**

**Fot. 54. Szkolenie w Klubie Senior+
w Nowych Skalmierzycach**

Inne zadania w roku 2024

1. Spośród placówek oświatowych objętych nadzorem w ramach działalności oświatowo-zdrowotnej i promocji zdrowia w minionym roku pracownicy OZ PSSE w Ostrowie Wielkopolskim wykonali 60 wizytacji programowych w przedszkolach, szkołach podstawowych i szkołach ponadpodstawowych.
2. Działania z zakresu oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia realizowane były we współpracy placówkami oświatowymi oraz z Urzędem Miasta, Urzędami Gmin, Starostwem Powiatowym, Polskim Czerwonym Krzyżem, Komendą Ochotniczych Hufców Pracy, Komendą Powiatową Policji, Lokalną Gazetą *Kurier Ostrowski*, Klubami Seniora+ i organizatorami wypoczynku letniego i zimowego w powiecie ostrowskim.

STANOWISKO PRACY DS. OBRONY CYWILNEJ I SPRAW OBRONNYCH

Działania dotyczące spraw obronnych, obrony cywilnej i bioterroryzmu

W minionym roku 2024 Powiatowa Stacja Sanitarno–Epidemiologiczna w Ostrowie Wielkopolskim brała udział w treningach Systemu Ostrzegania i Alarmowania (SOA) oraz z zakresu Stałego Dyżuru (SD) na czas zewnętrznego zagrożenia bezpieczeństwa państwa i wojny - organizowane przez Wielkopolski Urząd Wojewódzki.

W roku 2024 wprowadzone zostały następujące stopnie alarmowe BRAVO-CRP i BRAVO. Realizacja zadań dla wymienionych stopni alarmowych przebiegła bez problemów, odnotowano wiadomości e-mail o podłożeniu ładunków wybuchowych w budynku PSSE. Sprawy zostały zgłoszone do Komendy Powiatowej Policji w Ostrowie Wielkopolskim oraz do Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Poznaniu. Wszystkie systemy teleinformatyczne Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Ostrowie Wielkopolskim działają stabilnie.

Na bieżąco prowadzona jest aktualizacja posiadanej dokumentacji w zakresie Obrony Cywilnej i Spraw Obronnych, wykorzystywanej w trakcie prowadzonych ćwiczeń/treningów. W programie ARCUS wykonano czterokrotnie export oraz transfer do Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Poznaniu.

SYSTEM JAKOŚCI W NADZORZE

Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Ostrowie Wielkopolskim pracuje w oparciu o wymagania i zalecenia normy PN-EN ISO/IEC 17020:2012 „*Ocena zgodności – Wymagania dotyczące działania różnych rodzajów jednostek przeprowadzających inspekcję*”.

Systemem jakości kieruje Główny Specjalista ds. Systemu Jakości, który współpracuje z pełnomocnikami ds. Systemu Jakości z poszczególnych Sekcji.

Dyrektor PSSE w Ostrowie Wielkopolskim określa politykę jakości w której deklaruje, że wprowadzony system zarządzania jakością przyczynia się do:

1. Kompetentnego, terminowego i rzetelnego załatwiania spraw,
2. Wzrostu zaufania Klientów do świadczonych usług przez pracowników Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Ostrowie Wielkopolskim,
3. Podnoszenia kwalifikacji pracowników poprzez systematyczne uczestnictwo w szkoleniach.

Cele mierzalne dla PSSE na dany rok wyznaczane są odrębnie przez Dyrektora podczas corocznego przeglądu zarządzania, w trakcie którego Dyrektor dokonuje oceny przydatności, adekwatności, skuteczności i efektywności systemu zarządzania jakością.

Podstawowymi dokumentami opisującymi system zarządzania jakością są: Księga Jakości, procedury ogólne systemu zarządzania jakością oraz instrukcje robocze.

Praca w Oddziale Nadzoru oraz na samodzielnych stanowiskach pracy odbywa się w oparciu o procedury ogólne i instrukcje oraz o procedury kontroli.

Jednym z głównych zadań Oddziału Nadzoru jest wykonywanie czynności kontrolnych, które to oddział wykonuje zgodnie z udokumentowaną procedurą kontroli – „*Sposób wykonywania kontroli w ramach zapobiegawczego i bieżącego nadzoru sanitarnego, w tym zapobiegania i zwalczania chorób zakaźnych i zakażeń*” PT/01 – procedura powyższa dotyczy Sekcji: Epidemiologii, Higieny Komunalnej, Higieny Pracy, Higieny Dzieci i Młodzieży oraz Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego.

Sekcja Higieny Żywności i Żywnienia oraz Stanowisko Pracy ds. Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia wykonują czynności kontrolne w oparciu o procedury kontroli napisane indywidualnie dla każdej komórki.

Funkcjonowanie systemu jakości oceniane jest w drodze auditu wewnętrznego.

SYSTEM JAKOŚCI **W LABORATORIUM MIKROBIOLOGII I PARAZYTOLOGII**

Laboratorium Mikrobiologii i Parazytologii w Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Ostrowie Wielkopolskim spełniając wymagania normy PN-EN ISO/IEC 17025:2018-02 „Ogólne wymagania dotyczące kompetencji laboratoriów badawczych i wzorcujących” od roku 2009 uczestniczy w krajowym systemie akredytacji laboratoriów badawczych (nr akredytacji AB 1161). Wdrożony system zarządzania gwarantuje pracę zgodną z wymaganiami określonymi w dokumentach Polskiego Centrum Akredytacji, a także wymaganiami ustawowymi i prawnymi. W minionym roku kompetencje techniczne Laboratorium zostały ocenione podczas auditu przeprowadzonego przez PCA dnia 30 października 2024 roku. Auditorzy nie sformułowali niezgodności i ocenili, że LMB spełnia wymagania akredytacyjne.

W 2024 roku Laboratorium Mikrobiologii i Parazytologii wzięło udział w dwóch programach badania biegłości, obejmujących akredytowane metody badawcze. Programy te były zorganizowane przez Centralny Ośrodek Badań Jakości w Diagnostyce Mikrobiologicznej w Warszawie oraz Labquality Helsinki/SOWA-MED w Gdańsku. Badania biegłości miały na celu ocenę merytorycznych umiejętności personelu. Kompetencje zostały potwierdzone świadectwami udziału z wynikiem pozytywnym.

Ponadto w minionym roku Laboratorium Mikrobiologii i Parazytologii wykonało następujące badania:

1. nosicielstwo pałeczek *Salmonella* i *Shigella* u osób pracujących lub podejmujących pracę w kontakcie z żywnością – 5 253 próbki,
2. diagnostyka zakażeń przewodu pokarmowego wywołanych przez chorobotwórcze pałeczki jelitowe – 190 próbek,
3. kontrolne badania ozdrowieńców i nosicieli po zakażeniu wywołanym przez pałeczki *Salmonella* – 153 próbki,
4. pasożyty przewodu pokarmowego – 95 próbek,
5. ocena skuteczności procesu sterylizacji – 838 próbek.

PAŃSTWOWY
POWIATOWY INSPEKTOR SANITARNY

mgr farm. Tadeusz Andrzej Biliński
specjalista analityki klinicznej i toksykologii
/dokument podpisany elektronicznie/